



Balsfjord kommune

- *for framtida*

Rådmannens forslag til:

Økonomiplan 2020 – 2023

Årsbudsjett 2020

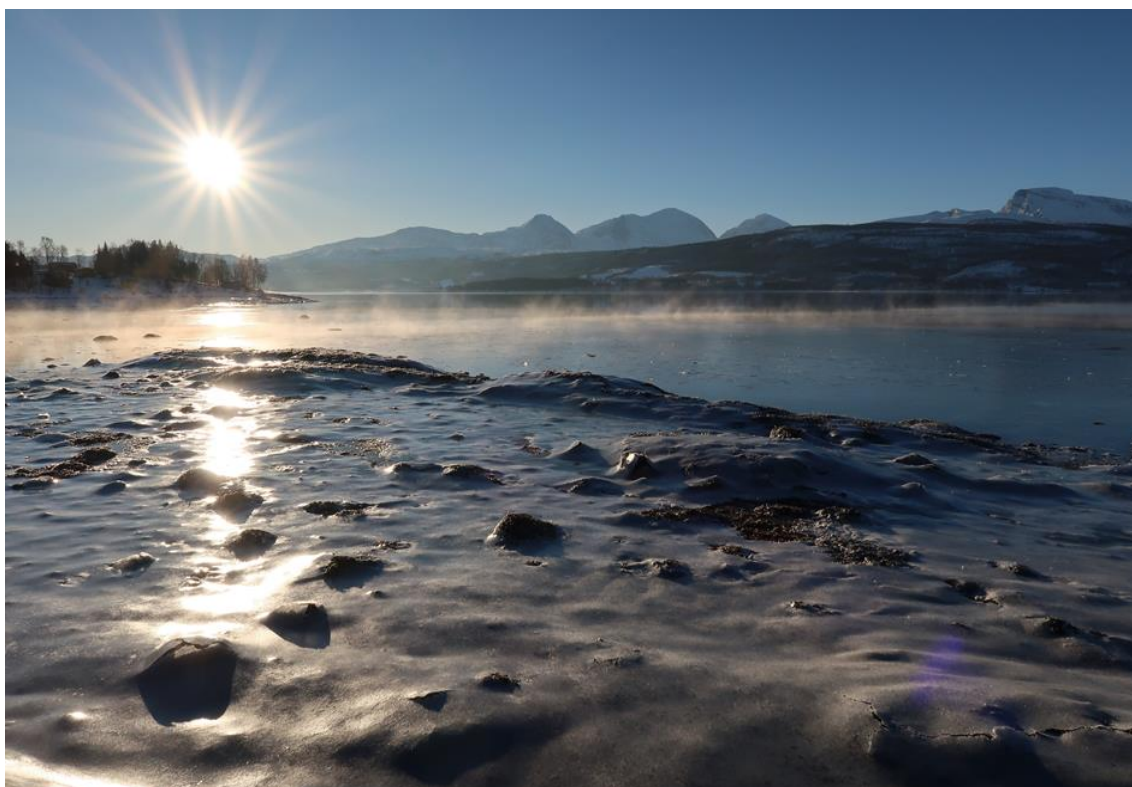


Foto: Gunn Grønås

	Sak nr	Dato
Formannskap	.../2019	13.11.2019
Offentlig ettersyn		18.11 – 3.12
Kommunestyret	.../2019	4.12.2019

4. november 2019

FORORD

Forslaget til økonomiplan bygger på en rullering av forrige plan. Økonomiplan utgjør også handlingsdelen til kommuneplanens samfunnsdel.

I om lag to år har det vært fokus på omstilling og redusert aktivitetsnivå. Det legges nå opp til at 2020 blir et konsolideringsår hvor særlig prinsippene for 2-nivå organisering av administrasjon revitaliseres.

Våren 2019 vedtok kommunestyret flere justeringer i organisasjonsmodellen og 2020 blir første hele driftsår hvor organiseringen skal sette seg.

Budsjettforslaget innebærer noe vekst i aktivitetsnivå, og også forslag til vridning av ressursbruken. Det er her speilet særskilt til nye lovkrav og den demografiske utvikling.

Årsbudsjett 2020 er saldert i balanse, og det foreslås avsatt kr 0,6 mill til dekning av økte utgifter fra 2021 (når helårseffekt av låneopptak slår inn).

Usikkerhet om renteutvikling kombinert med relativt høy lånegjeld, kommende demografiske endringer og vedlikeholdsetterslep tilsier at den reelle balansen i økonomiplanen er skjør. I tillegg er man kjent med enkeltsaker som pt er uavklart men som kan ha betydelig økonomisk innvirkning i 2020, muligens allerede for regnskapsåret 2019. Dette tilsier at den over år opparbeidede buffer (disposisjonsfondet) bør stå som en kortsiktig buffer for uforutsette utgifter eller inntektstap. Det har derfor vært et mål å ikke budsjettere med bruk av disposisjonsfondet.

Investeringsbudsjettet er lagt på et nivå som innebærer at man fortsatt vil ha store utfordringer innenfor områdene vei og vedlikehold av bygningsmasse i fremtidige budsjettbehandlinger.

Det har vært stort fokus på å innarbeide realistiske rammer for hver enkelt enhet for 2020- en nødvendig forutsetning for god økonomistyring. I hovedsak har dette medført justering av rammene for lønns- og prisvekst. Alt sett under ett er driftsbudsjettet for 2020 stramt, men styrbart for enhetene, dog uten rom for vesentlige uforutsette utgifter.

Hvis man trekker perspektivet lengre fremover enn økonomiplanperioden er det sannsynlig at kommunene fremover vil få svekket økonomisk handlingsrom fordi det makroøkonomisk neppe vil være bærekraftig å øke overføringene til sektoren proporsjonalt med økte oppgaver. I et slikt perspektiv vil omstillingsprosesser snarere være regelen enn unntaket fremover.

Med et fortsatt stort behov for å forbedre kommunens økonomiske handlingsrom i spennet mellom *driftstilpasninger* og tilrettelegginger for *vekst og utvikling* vil første år i planperioden benyttes til kartlegging, utredning og planlegging for videre omstilling og tilpasning av kommunens tjenesteproduksjon i fht befolknings- og bosettingsutvikling.

Storsteinnes, 4.november 2019
Einar Nøstvik Guleng, kst.rådmann

INNHOOLD

FORORD	2
1 INNSTILLING OG HOVEDOVERSIKTER	5
1.1 INNSTILLING TIL VEDTAK	5
1.2 DRIFTSBUDSJETT FORDELT (SKJEMA 1B)	7
1.3 OBLIGATORISK BUDSJETTOVERSIKT (SKJEMA 1A)	8
1.4 ØKONOMISK OVERSIKT -DRIFT	9
1.5 HOVEDOVERSIKT INVESTERING (SKJEMA 2B)	10
1.6 OBLIGATORISK BUDSJETTOVERSIKT INVESTERING (SKJEMA 2A)	11
2 KOMMUNENS SENTRALE RAMMEBETINGELSER	12
2.1 SENTRALE FORUTSETNINGER FOR ØKONOMIPLANEN	12
2.2 SKATT OG RAMMETISKUDD	12
2.3 EIENDOMSSKATT	16
2.4 MOMSKOMPENSASJON	17
2.5 RENTEKOMPENSASJON FOR INVESTERINGER	17
2.6 ORDINÆRE SKJØNNSMIDLER	17
2.7 TILSKUDD RESSURSKREVENDE TJENESTER	17
2.8 LØNNS- OG PRISVEKST, ARBEIDSGIVERAVGIFT, PENSJON	18
2.9 NETTO DRIFTSRESULTAT	19
2.10 STARTLÅN	19
2.11 LÅNEGJELD, RENTER OG AVDRAG	20
3 VEKST OG UTVIKLING	23
3.1 FOLKEMENGDEN / BEFOLKNINGSUTVIKLING	23
3.2 SYSSELSETTING OG NÆRINGSAKTIVITET	25
3.3 PENDLING	26
3.4 SAMFUNNSUTVIKLING	27
3.5 NÆRINGSUTVIKLING	28
4 SENTRALE PROSESSER OG PROSJEKTER I PLANPERIODEN	29
4.1 KOMMUNEPLAN – SAMFUNN OG AREALDEL	29
4.2 OMSTILLING OG ENDRINGSARBEID I ORGANISASJONEN	29
5 UTFORDRINGER OG MULIGHETER INNEN DE STORE TJENESTEOMRÅDENE	31
5.1 GRUNNSKOLER/ BARNE-HAGER/KULTUR/ INTEGRERING	31
5.2 HELSE, SOSIAL OG OMSORG	35
6 INVESTERINGER	38
6.1 FORSLAG TIL INVESTERINGSPROGRAM 2020	38
6.2 INVESTERINGER 2020	40
7 DRIFTSTILTAK	45
7.1 INNARBEIDETE DRIFTSTILTAK	45
7.2 IKKE INNARBEIDETE DRIFTSTILTAK	47

8	DE ENKELTE RAMMEOMRÅDENE	48
8.1	FOLKEVALGTE ORGAN	48
8.2	RÅDMANN OG RÅDMANNENS STAB	48
8.3	ØKONOMI OG INTERNTJENESTEN (ØK/INT).....	49
8.4	PLAN OG FORVALTNING	50
8.5	VEI	50
8.6	HAVN.....	50
8.7	BRANN OG REDNING	51
8.8	LANDBRUK	51
8.9	FELLESUTGIFTER SENTRALADMINISTRASJON.....	52
8.10	LAKSVATN OPPVEKSTSENTER	52
8.11	NORDKJOSBOTN SKOLE	53
8.12	STORSTEINNES SKOLE/ SFO	54
8.13	SAND SKOLE	54
8.14	MALANGSEIDET SKOLE	55
8.15	FELLESUTGIFTER FOR GRUNNSKOLE OG SFO.....	55
8.16	NORDKJOSBOTN BARNEHAGE	56
8.17	MALANGEN BARNEHAGE	56
8.18	MOAN BARNEHAGE	57
8.19	FELLESUTGIFTER FOR BARNEHAGE	57
8.20	OMSORGSTJENESTENE MALANGEN	58
8.21	BALSFJORD BO OG SERVICESENTER	59
8.22	BOLIGTJENESTEN FUNKSJONSHEMMEDE	59
8.23	HJEMMETJENESTEN NORDKJOSBOTN OG LAKSVATN	60
8.24	FELLESUTGIFTER HELSE OG OMSORG	60
8.25	NAV – SOSIAL IKS	61
8.26	HELSE- OG FAMILIEENHET.....	61
8.27	BARNEVERNSTJENESTEN.....	63
8.28	FLYKTNINGER.....	64
8.29	KULTUR OG INTEGRERING.....	64
8.30	BYGGFORVALTNING	65

Egne trykte vedlegg:

- Betalingssatser
- Tiltaksrapport (beskrivelser av driftstiltak)

1 INNSTILLING OG HOVEDOVERSIKTER

1.1 INNSTILLING TIL VEDTAK

- 1 Økonomiplanens første år gjelder som årsbudsjett for 2020.
- 2 Eiendomsskatten vedtas slik:
 - 2.1 Eiendomsskatt utskrives for 2020 jfr. Eiendomsskattelovens §§ 2 og 3A.
 - 2.2 Eiendomsskatt utlignes i tråd med:
 - Kommunestyresak 95/18 (omtaksering fom 2020 og bruk av formuesgrunnlag)
 - Kommunestyresak 12/19 (vedtekter)

Ved utskriving av skatt benyttes Skatteetatens formuesgrunnlag for de eiendommer hvor dette er beregnet. De andre eiendommene blir taksert etter ny alminnelig taksering.
 - 2.3 Eiendomsskattesatsen for boliger/landbruk/fritid settes til 4,0 promille.
 - 2.4 Eiendomsskattesatsen for næringseiendom settes til 7 promille.
 - 2.5 Den årlige eiendomsskatten skal betales i fire terminer med forfall 20.mars, 20. juni, 20.september og 20.november.
 - 2.6 Terminbeløpet avrundes til nærmeste hele krone.
 - 2.7 Det skrives ut skatt på næringsdelen (bygning og grunn) i tidligere skattlagte verk og bruk. For eiendomsskatteåret 2020 skal det skrives ut eiendomsskatt på et «særskilt fastsatt grunnlag» i henhold til overgangsregelen til eiendomsskatteloven §§ 3 og 4 første ledd. Grunnlaget er differansen mellom ny takst for objektene fra 2019 og skattegrunnlaget i 2018. Det særskilte skattegrunnlaget reduseres med to syvendedeler i 2020.
 - 2.8 Nyoppført bygning som brukes som helårsbolig fritas etter eiendomsskatteloven § 7 bokstav c) i seks år.
 - 2.9 Offentlig videregående skole fritas for eiendomsskatt etter eiendomsskatteloven § 7 a). Fritaket gjelder også Folkehøgskolen 69 grader nord.
 - 2.10 Bygg fredet av riksantikvar eller annen kulturminnemyndighet fritas for eiendomsskatt.

- 2.11 Idrettsanlegg og samfunns/bygdehus som ikke er næringsdel fritas for eiendomsskatt etter eiendomsskatteloven § 7a)
- 2.12 Bygninger med historisk verdi fritas for eiendomsskatt etter eiendomsskattelovens § 7 b), jfr. Retningslinjer vedtatt i k-sak 38/17
- 3 Avgifter og satser vedtas i henhold til vedlegg Betalingssetser 2020.
- 4 Prognoser for skatt på inntekt og formue og rammetilskudd vedtas ihht oversikter i kap 1.3 og 1.4.
- 5 Økonomiplan vedtas som retningsgivende for de kommende år. Driftsrammene og obligatorisk budsjettoversikter vedtas ihht. kap. 1.2 - kap. 1.4.
- 6 Investeringer vedtas i henhold til obligatoriske budsjettoversikter i kap. 1.5 og kap. 1.6.
- 7 Tidligere vedtatte investeringsprosjekter trekkes tilbake ihht. tabell 2 i kap. 6.1.
- 8 Lånerammen for investeringer vedtas etter følgende tabell:

(1000 kr)	2020
Lån nye investeringer	22 951
Tidligere vedtatte låneopptak (ref kap 2.11)	63 328
Sum låneopptak	86 279

- 9 Det tas opp startlån på kr 14,0 mill i 2020.
- 10 Balsfjord kommunes trekkrettigheter (kassakreditt) for 2020 settes til 10 mill.kr. i SpareBank1 Nord-Norge.
- 11 Satser for økonomisk stønad brukes som veiledende ved utmåling av stønad til livsopphold. Satsene reguleres i tråd med endringer i veiledende satser.
- 12 Rådmannen gis fullmakt til å fordele fellespost for lønnsvekst på driftsrammene.

1.2 DRIFTSBUDSJETT FORDELT (SKJEMA 1B)

Oversikten viser fordelingen på driftsrammene. Summen skal samsvare med «fordelt til drift» i tabellen i kap 1.3.

Regnskap 2018 i 2018-priser. Budsjett 2019 i 2019-priser. Økonomiplan 2020-2023 faste 2020-priser (1000 kr)

Rammeområde*	Regnskap 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
1 Politisk Styrings-/folkev.organer	2 523	3 175	3 049	3 422	3 049	3 422
11 Rådmannen m stab	8 035	8 283	7 866	7 691	7 675	7 675
13 Økonomi og interntjenesten	13 941	15 710	16 369	15 932	15 932	15 972
14 Plan og forvaltning	12 732	13 108	2 246	2 246	2 246	2 246
15 Havn	0	0	0	0	0	0
16 Brann og redning	5 931	5 309	5 526	5 401	5 401	5 401
17 Landbruk	1 366	2 188	2 249	2 249	2 249	2 249
18 Næringsarbeide	252	517	688	848	848	848
19 Fellesutgifter sentraladm	13 295	21 302	20 931	20 836	20 836	20 831
20 Laksvatn Oppvekstsenter	13 363	11 955	11 454	11 383	11 413	11 340
21 Nordkjosbotn skole og SFO	14 700	16 111	15 749	15 704	15 723	15 690
22 Storsteinnes skole, SFO	26 273	25 663	28 071	28 058	28 045	28 032
23 Sand skole	13 397	12 757	14 794	14 451	14 441	14 438
24 Malangseidet skole og SFO	3 648	3 572	0	0	0	0
25 Voksenopplæring	1 406	2 339	0	0	0	0
29 Fellesutg. skole, SFO og voksenop	4 341	5 923	7 773	7 453	7 453	7 453
32 Nordkjosbotn barnehage	6 049	6 053	6 097	6 047	5 995	5 942
36 Malangen barnehage	5 619	6 414	5 662	5 639	5 615	5 590
37 Moan barnehage	8 486	8 568	8 425	8 371	8 315	8 257
39 Fellesutgifter barnehager	10 994	10 951	12 809	12 809	12 809	12 809
50 Omsorgstjen Malangen	26 934	26 789	27 227	27 227	27 227	27 227
51 Balsfjord bo- og servicesenter	56 895	53 197	55 499	55 499	55 499	55 499
52 Boligtjenesten funksjonshemmede	22 689	24 740	26 121	26 203	26 203	26 203
53 Hj tjen Nordkjosb og Laksvatn	12 810	13 161	13 953	13 953	13 953	13 953
59 Felles helse og omsorg	5 859	6 344	5 715	7 715	7 715	7 715
60 NAV Sosial	4 691	0	0	0	0	0
61 Lege og miljørettet helsevern	9 869	10 510	0	0	0	0
62 Ergo- og fysioterapitjenesten	2 229	2 623	0	0	0	0
63 Helsesøstertjenesten	2 475	2 755	0	0	0	0
64 Psykiatri og rehabilitering	17 026	18 016	0	0	0	0
65 Barnevern	11 562	10 762	11 225	11 225	11 157	11 157
66 Flyktninger	-1 883	0	343	343	343	343
67 NAV Sosial iks		5 448	5 713	5 713	5 713	5 713
68 Helse og familieenhet			38 112	38 260	38 239	38 217
69 Fellesutgifter helse	528	1 554	0	0	0	0
70 Folkebibliotek	762	713	0	0	0	0
71 Kulturskolen	1 688	1 854	0	0	0	0
73 Kultur og integreringsenhet		0	5 266	5 266	5 266	5 266
79 Veg		0	11 542	11 542	11 542	11 542
80 Byggeforvaltning	8 890	6 512	7 012	6 831	6 647	6 460
sum netto driftsrammer	349 373	364 876	377 489	378 318	377 550	377 492

*Merknad: Det flg. endringer i rammeområder fra 2019 til 2020:

- Ramme 25, 70 og 71 inngår i ny ramme 73, jfr ksak 24/19.
- Ramme 61, 62, 63, 64, 69 samt deler av 59 inngår i ny ramme 68, jfr ksak 26/19.
- Veg er skilt ut fra ramme 14 til ny ramme 79.

1.3 OBLIGATORISK BUDSJETTOVERSIKT (SKJEMA 1A)

Oversikten skal bl.a. vise hvilke midler som er til fordelt til driftsrammene.

Regnskap 2018 i 2018-priser. Budsjett 2019 i 2019-priser. Økonomiplan 2020-2023 faste 2020-priser 1000 kr

	Regnskap 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 203
Skatt på inntekt og formue	-123 857	-123 817	-127 400	-127 400	-127 400	-127 400
Ordinært rammetilskudd	-233 007	-239 035	-253 048	-253 048	-253 048	-253 048
Skatt på eiendom	-25 060	-26 500	-26 800	-26 800	-26 800	-26 800
Andre generelle statstilskudd	-12 940	-2 080	-1 951	-1 876	-1 801	-1 727
Sum frie disponible inntekter	-394 863	-391 432	-409 199	-409 124	-409 049	-408 975
Renteinntekter og utbytte	-2 143	-2 670	-3 247	-3 229	-3 239	-3 230
Renteutgifter provisjoner og andre finansutgifter	8 198	12 283	13 909	13 683	13 047	12 410
Avdrag på lån	17 927	18 187	19 274	19 856	20 556	21 056
Netto finansinntekter/-utgifter	23 982	27 800	29 936	30 310	30 364	30 236
Til ubundne avsetninger	14 914	0	639	-	-	112
Til bundne avsetninger	5 713	0	0	0	0	0
Bruk av tidl års regnskmm mindreforbruk	-8 033	0	0	0	0	0
Bruk av ubundne avsetninger	-3 514	-2 995	-343	-982	-343	-343
Bruk av bundne avsetninger	-3 329	0	0	0	0	0
Netto avsetninger	5 750	-2 995	296	-982	-343	-231
Overført til investeringsbudsjettet	1 642	1 751	1 478	1 478	1 478	1 478
Til fordeling drift	-363 489	-364 876	-377 489	-378 318	-377 550	-377 492
Sum fordelt til drift fra skjema 1B	357 153	364 876	377 489	378 318	377 550	377 492
Merforbruk/mindreforbruk	-6 336	0	0	0	0	0

1.4 ØKONOMISK OVERSIKT -DRIFT

Oversikten viser blant annet de samlede budsjetterte driftsinntekter og driftsutgifter, samt netto driftsresultat.

Budsjettert netto driftsresultat i budsjett 2020 på kr 1,8 mill tilsvarer 0,4% av driftsinntektene.

Statlig anbefalt netto driftsresultat for kommunene (over tid) er 1,75% av driftsinntektene. Dette tilsvarer kr 8,7 mill (årlig) for Balsfjord.

Regnskap 2018 i 2018-priser. Budsjett 2019 i 2019-priser. Økonomiplan 2020-2023 faste 2020-priser (1000 kr)

	Regnskap 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Brukerbetalinger	-21 286	-20 275	-20 623	-20 790	-20 962	-21 140
Andre salgs- og leieinntekter	-22 150	-21 036	-22 262	-22 465	-22 671	-22 880
Overføringer med krav til motytelse	-65 697	-49 138	-47 665	-47 686	-47 637	-47 686
Rammetilskudd	-233 007	-239 035	-253 048	-253 048	-253 048	-253 048
Andre statlige overføringer	-12 940	-2 080	-1 951	-1 876	-1 801	-1 727
Skatt på inntekt og formue	-123 857	-123 817	-127 400	-127 400	-127 400	-127 400
Eiendomsskatt	-25 060	-26 500	-26 800	-26 800	-26 800	-26 800
SUM DRIFTSINTEKTER (B)	-503 997	-481 881	-499 750	-500 065	-500 319	-500 680
Lønnsutgifter	289 647	280 245	288 208	287 931	287 740	287 880
Sosiale utgifter	51 410	53 201	51 497	51 434	51 412	51 417
Kjøp varer og tj. som inngår i komm tj.prod.	70 793	61 182	62 997	62 610	62 433	62 621
Kjøp av varer og tj. som erstatter komm tj.prod.	36 089	33 909	37 995	37 995	37 995	37 995
Overføringer	24 915	29 636	30 294	32 240	32 191	32 235
Avskrivninger	25 334	25 774	27 233	27 233	27 233	27 233
Fordeelte utgifter	-6 518	-3 293	-3 434	-3 434	-3 434	-3 434
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	491 669	480 654	494 790	496 009	495 569	495 947
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	-12 327	-1 226	-4 960	-4 056	-4 749	-4 733
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	-2 143	-2 670	-3 247	-3 229	-3 239	-3 230
Mottatte avdrag på utlån	-74	-100	-100	-100	-100	-100
SUM EKSTERNE FINANSINTEKTER (E)	-2 216	-2 770	-3 347	-3 329	-3 339	-3 330
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	8 198	12 283	13 909	13 683	13 047	12 410
Avdrag på lån	17 927	18 187	19 274	19 856	20 556	21 056
Utlån	25	100	100	100	100	100
SUM EKSTERNE FINANSUTGIFTER (F)	26 150	30 570	33 283	33 639	33 704	33 567
RESULTAT EKSTERNE FINANSIERINGSTR	23 934	27 800	29 936	30 310	30 364	30 236
Motpost avskrivninger	-25 334	-25 330	-26 750	-26 750	-26 750	-26 750
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	-13 728	1 244	-1 774	-496	-1 135	-1 247
Netto driftsresultat i % av driftsinntektene	2,7 %	-0,3 %	0,4 %	0,1 %	0,2 %	0,2 %
Bruk av tidligere års regnskapsmessig mindreford	-8 033	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-3 514	-2 995	-343	-982	-343	-343
Bruk av bundne fond	-3 329	0	0	0	0	0
SUM BRUK AV AVSETNINGER (J)	-14 877	-2 995	-343	-982	-343	-343
Overført til investeringsregnskapet	1 642	1 751	1 478	1 478	1 478	1 478
Avsetninger til disposisjonsfond	14 914	0	639	0	0	112
Avsetninger til bundne fond	5 713	0	0	0	0	0
SUM AVSETNINGER (K)	22 269	1 751	2 117	1 478	1 478	1 590
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRU	-6 336	0	0	0	0	0

1.5 HOVEDOVERSIKT INVESTERING (SKJEMA 2B)

Dette skjemaet viser fordelingen av investeringsmidler på ulike prosjekter i økonomiplanperioden. Linja Sum nye brutto investeringer skal samsvare med totalt finansieringsbehov i skjema 2A.

Investeringer i anleggsmidler	2020	2021	2022	2023
IKT - Digitalisering av eiendomsinformasjon	250			
IKT - Fiber til kommunale tjenestesteder på Storsteinnes	1 000			
IKT- Planregister/innsyn	125			
IKT - Streaming av politiske møter	207			
Ny brannstasjon	31 250			
Ny brannstasjon - tomt	2 000			
Ny chassis til tankbil for brann og redning	2 500			
Sandselva bru	3 125			
BBS - brannvarslingsanlegg	313			
BBS - kjøkken	10 386			
Kirkeveien - totalrenovering 3 bad	444			
Legevakt - ny pasient inngang	324			
Malangstun - nye pasientstoler	187			
Malangstun - renovering av 2 stk leiligheter	312			
Malangstun - utskifting av kjøleanlegg	375			
Moan barnehage - forhøyning av gjerdet, flytte hovedport	312			
Norskjøsbotn skole - sikring av skolegård	250			
Pettersborgveien - tilleggsbevilgning toalett	150			
Rådhuset - lukking branntilsyn	250			
Rådhuset - nytt ventilasjonsanlegg	3 346			
Rådhuset - taklekkasje kommunestyresalen	500			
Rådhuset - varmeanlegg	4 000			
Sand skole - asfaltering fra parkeringsplass til inngangsparti	139			
Startlån	14 000			
Avdrag tidligere startlån	3 543	3 829	3 836	3 842
KLP egenkapitalinnskudd	1 478	1 478	1 478	1 478
Salgsinntekter investering -avsettes til investeringsfond	350	350	350	350
Sum brutto investeringer	81 116	5 657	5 664	5 670

1.6 OBLIGATORISK BUDSJETTOVERSIKT INVESTERING (SKJEMA 2A)

Dette skjemaet viser det totale investeringsbehovet, og oversikt over finansieringskildene. Årets finansieringsbehov er spesifisert i enkeltprosjekter i skjema 2B, og beløpene skal samsvare.

	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Investeringer i anleggsmidler	61 744			
Utlån og forskutteringer	14 000	14 000	14 000	14 000
Kjøp av aksjer og andeler	1 478	1 478	1 478	1 478
Avdrag på lån	3 543	3 829	3 836	3 842
Avsetninger	350	350	350	350
Årets finansieringsbehov	81 115	19 657	19 664	19 670
Bruk av lånemidler	-55 895	-14 000	-14 000	-14 000
Kompensasjon for merverdiavgift	-11 749			
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	-3 543	-3 829	-3 836	-3 842
Andre inntekter	-350	-350	-350	-350
Sum ekstern finansiering	-71 537	-18 179	-18 186	-18 192
Overført fra driftsregnskapet	-1 478	-1 478	-1 478	-1 478
Bruk av avsetninger	-8 100			
Sum finansiering	-81 115	-19 657	-19 664	-19 670

2 KOMMUNENS SENTRALE RAMMEBETINGELSER

2.1 SENTRALE FORUTSETNINGER FOR ØKONOMIPLANEN

- Faste 2020-priser i hele økonomiplanperioden.
- Årslønnsvekst 2019 til 2020 er satt til 3,6 % ihht statsbudsjett.
- Kommunal deflator, et makroøkonomisk estimat for kommunenes kostnadsvekst fra 2019 til 2020, er satt til 3,1 % ihht statsbudsjettet.
- Lånopptaket for 2020 tas opp i midten av året 2020.
- Rentesats på eksisterende lånekontrakter med flytende rentebetingelser samt nye låneopptak er lagt inn med en gjennomsnittlig nominell rente på 2,75 %.
- Årsverk på skolene er basert på ressurstilodelingsmodell for skolene, for skoleåret 2019/20. Modellen vil rulleres vår 2020 med tanke på skoleåret 2020/21.
- Årsverk i barnehagene er basert på barnetall og bemanningsnormer for barnehager.
- Årsverk for øvrige enheter er basert på årsverk i budsjett 2019, korrigert for vedtak i kommunestyret som måtte medføre endringer i dette.

2.2 SKATT OG RAMMETILSKUDD

Frie inntekter består av rammetilskudd, skatteinntekter (på inntekt og formue), eiendomsskatt, momskompensasjon og andre ikke øremerkede statlige tilskudd.

Når det gjelder *skatt på inntekt og formue og rammetilskudd* er det for 2020 tatt utgangspunkt i forutsetningene i statsbudsjettet slik dette ble fremlagt av regjeringen. Deretter er det foretatt nedjustering på kr 2,3 mill relatert til at folkeveksten i Balsfjord forutsettes å ikke holde tritt med landet i 2019. Det er i sum lagt til grunn skatt på inntekt og formue og rammetilskudd på kr 380,4 mill. Dette nivået er videreført for de øvrige år i planperioden.

ENDRINGER I INNTEKTSSYSTEM

I 2020 blir en rekke øremerka tilskudd innlemmet i rammetilskudd. Noen har marginal eller ingen effekt for Balsfjord, andre har større effekt. Av større tilskudd som er innlemmet kan tilskudd til psykologer, dagaktivitetstilbud til hjemmeboende med demens, etablering/tilpasning bolig og leirskole nevnes spesielt (jfr også «tiltak» i kap 7).

Skatteoppkreverfunksjon er i statsbudsjett foreslått overført fra kommunene til skatteetaten fra 1.6.2020 (virksomhetsoverdragelse), og

rammetilskudd er nedjustert for dette. I rådmannens budsjettforslag er budsjettet nedjustert i tråd med dette.

BETYDNINGEN AV FOLKETALLSUTVIKLING OG DEN NASJONALE SKATTEINNGANGEN

På kort sikt (2020) er 84% av rammetilskuddet «låst», i hovedsak mot folketall/ sammensetning pr 1.7.2019. Disse inntektene er dermed en forutsigbar faktor for 2020. Dette betyr videre at usikkerheten i rammetilskuddet i 2020 er relatert til inntektsutjevningen. Denne usikkerheten består dels i usikkerhet omkring den faktiske nasjonale skatteinngang neste år, og dels i usikkerhet om hva som vil være det faktiske folketallet pr 1.1.2020 (som er telledato for inntektsutjevning 2020).

Når det gjelder folketallsutviklingen er det i budsjettet *forutsatt* at befolkningen vil være uendret 2.halvår 2019 (dvs 5591 personer). Med denne forutsetning, og samtidig forutsette at befolkningen i Norge fortsetter å vokse 2.halvår 2019, gir beregningsmodellen for rammetilskudd en nedjustering av inntektssiden på kr 2,3 mill i forhold til de tall som kom i forbindelse med statsbudsjett. Effekten av avvik fra dette er slik at +/- 1 person for Balsfjord utgjør merinntekt/mindreinntekt på ca kr 30 000. Det betyr at dersom det faktisk blir en befolkningsvekst på 10 personer 2.halvår, samtidig som utviklingen i landet blir ihht prognose, så blir det merinntekt på kr 300 000 i 2020 (og motsatt dersom vi mister 10 personer). Dette betyr også at vi må ha en befolkningsvekst på 76 personer 2.halvår 2019 for å «hente inn» de kr 2,3 mill nevnt innledningsvis i avsnittet.

Når det gjelder usikkerhet i forhold til den faktiske skatteinngangen på landsbasis, legges det til grunn at man ikke har grunnlag for å sette andre forutsetninger

enn det som er kommet fra sentralt hold gjennom statsbudsjettet. Det er greit å være oppmerksom på at det ikke er noen systematiske sammenhenger på om det her ender bedre eller dårligere ut enn anslagene i statsbudsjett. Erfaringene de seinere år stort sett vært betydelige merinntekter til kommunesektoren, gjerne helt på slutten av året.

Sammenhengen er slik at *dersom* den samlede skatteinngang til kommunene blir f.eks 1,0% lavere enn forutsatt i statsbudsjett, så blir det en mindreinntekt for Balsfjord (via inntektsutjevninga) på kr 1,6 mill i 2020. Motsatt skjer ved evt økt samlet skatteinngang.

Folketallsutviklingen ihht prognosene fra statistisk sentralbyrå tilsier at innbyggertallet øker, og spesielt i den eldre delen av befolkningen. Dersom man forutsetter at økte demografikostnader vil bli kompensert over rammetilskudd, kan man i en økonomiplan budsjettere med økte *inntekter*. Skal dette være realistisk bør man imidlertid samtidig også budsjettere inn økte *kostnader* relatert til demografiske endringer. Slike kostnadsøkninger fremover i tid er ikke fanget opp i økonomiplanen. Inntektssiden er derfor heller ikke korrigert, dvs at de budsjetterte inntekter for 2020 er videreført ut planperioden.

MER OM LOKAL SKATT

Anslag for skatt for Balsfjord i 2020 er satt til kr 127,4 mill. Det er her tatt utgangspunkt i anslått skatteinntekt for 2019. Videre er det forutsatt en økning på 1,2%, som med et fallende innbyggertall gir økning pr innbygger på 1,8%. Dette er tilsvarende økningen i skatt som er forutsatt i statsbudsjett for kommune samlet.

Dersom skatteinngangen i Balsfjord isolert sett avviker fra budsjettert, vil dette i stor grad oppveies av motsatt effekt på

inntektsutjevninga. For kommunens samlede inntektsside er således den nasjonale skatteinngangen av størst betydning.

ENKELTELEMENTENE I SKATT/RAMMETILSKUDD

Rammetilskudd for Balsfjord er summen av innbyggertilskuddet (inkl utgiftsutjevning), Nord-Norge-tilskudd og skjønnstilskudd. I tillegg kommer inntekts-utjevningen, som kompenserer skattesvake kommuner.

Det overordnede formål med systemet er å korrigere for ulike strukturelle utfordringer (utgiftsutjevning) og forskjeller i skatteinntekter (inntektsutjevning), for slik å bidra til at kommunene kan yte et likeverdig tjenestetilbud.

Ved utregningen av innbyggertilskuddet ligger det et fast beløp pr innbygger i bunn (kr 25 084). Deretter blir tilskuddet korrigert for forskjeller i beregnet utgiftsbehov mellom kommunene ut fra ulike kriterier (utgiftsutjevning). Balsfjord har et beregnet utgiftsbehov som er 16,0% høyere enn landsgjennomsnitt, hvilket utgjør kr 49,4 mill for 2020. Beregningsgrunnlaget og kriterier for dette tilskuddet er for øvrig

oppdatert, og innebærer en betydelig merinntekt for Balsfjord i forhold til tidligere år.

Nord-Norge-tilskudd er begrunnet ut fra regionalpolitiske hensyn. Tilskuddene skal bidra til et bedre tjenestetilbud og høy kommunal sysselsetting i områder med et konjunkturavhengig næringsliv. Nord-Norge-tilskuddet utgjør for 2020 kr 19,4 mill for Balsfjord.

Inntektsutjevningen er den kompensasjonen som Balsfjord får som følge av at man har relativt lave skatteinntekter (eiendomsskatt er her holdt utenom). Balsfjord har skatteinngang på ca 71% av landsgjennomsnitt pr innbygger. Kommunen er derfor svært avhengig av inntektsutjevningen. For 2020 er denne budsjettert til kr 41,2 mill.

I økonomiplanperioden er det lagt til grunn videreføring av nivået for 2020 videre i planperioden. Usikkerhet i dette består i tillegg til usikkerheten rundt eventuelle endringer i inntektssystemet også i folketallsutviklingen fremover. Dersom man skal ha «samme andel av kaka», må man ha en befolkningsvekst som tilsvarer veksten i landet.

(år 2020-prisnivå i perioden 2021-2023)	PROGNOSE				
1000 kr	2019	2020	2021	2022	2023
Innbyggertilskudd (likt beløp pr innb)	138 893	140 242	140 242	140 242	140 242
Utgiftsutjevningen	41 430	49 372	49 372	49 372	49 372
Overgangsordning - INGAR	-299	-301	-301	-301	-301
Saker særskilt ford (inkl. helsestasjon skolehelse og arbavg)	833	1 957	1 957	1 957	1 957
Nord-Norge-tilskudd/Namdalstilskudd	19 056	19 553	19 553	19 553	19 553
Ordinært skjønn	1 515	1 040	1 040	1 040	1 040
Ekstra skjønn KMD inkl. rev. Stastbudsjett 2019	99				
Budsjettvedtak Stortinget - saldering budsjett 2019	-232				
RNB 2019 - endringer i rammetilskudd	76				
Sum rammetilsk uten inntektsutj	201 371	211 862	211 862	211 862	211 862
Netto inntektsutjevning	40 719	41 185	41 185	41 185	41 185
Sum rammetilskudd	242 090	253 047	253 047	253 047	253 047
Rammetilskudd - endring i %	3,9	4,5	-	-	-
Skatt på formue og inntekt	126 400	127 400	127 400	127 400	127 400
Skatteinntekter - endring i %	2,1	0,8	-	-	-
Sum skatt og rammetilskudd (avrundet)	368 500	380 400	380 400	380 400	380 400

Tabell 1: Rammetilskudd og skatt på inntekt og formue i planperioden

Tabellen nedenfor viser hvilke kriterier som legges til grunn for korrigerende av utgiftsbehov mellom kommunene, og viser de nye kostnadsnøkklene som gjelder fra 2020, og utslaget for Balsfjord, som summerer seg til at Balsfjord har et beregnet utgiftsbehov som er 16,0 % høyere enn landsgjennomsnitt.

	BALSFJORD				Bruk av folketall 1.7.2019	
	Vekt	Antall	Utgifts- behovs- indeks	Pst. utslag	Tillegg/ fradrag i utgiftsutj	
					kr per innb	1000 kr
0-1 år	0,006	79	0,676	-0,18 %	-99	-556
2-5 år	0,137	214	0,847	-2,11 %	-1 156	-6 464
6-15 år	0,262	601	0,895	-2,74 %	-1 505	-8 413
16-22 år	0,023	470	0,984	-0,04 %	-20	-114
23-66 år	0,105	3 022	0,939	-0,64 %	-351	-1 961
67-79 år	0,057	841	1,366	2,07 %	1 135	6 344
80-89 år	0,077	306	1,593	4,58 %	2 510	14 034
over 90 år	0,039	58	1,228	0,89 %	486	2 717
Basistillegg	0,016	1	3,265	3,65 %	1 999	11 179
Sone	0,010	93 513	4,341	3,41 %	1 869	10 450
Nabo	0,010	28 542	2,884	1,92 %	1 054	5 891
Landbrukskriterium	0,002	0	4,107	0,65 %	358	2 001
Innvandrere 6-15 år ekskl Skandinavia	0,007	43	0,800	-0,14 %	-77	-430
Flyktninger uten integreringstilskudd	0,008	5	0,031	-0,81 %	-446	-2 495
Dødlighet	0,046	49	1,165	0,75 %	413	2 312
Barn 0-15 med enslige forsørgere	0,018	127	1,041	0,07 %	40	221
Lavinntekt	0,011	246	0,851	-0,17 %	-91	-508
Uføre 18-49 år	0,007	133	1,179	0,12 %	64	357
Opphopningsindeks	0,010	0	0,512	-0,47 %	-257	-1 435
Aleneboende 30 - 66 år	0,020	520	1,045	0,09 %	48	268
PU over 16 år	0,049	34	1,673	3,30 %	1 812	10 132
Ikke-gifte 67 år og over	0,046	616	1,644	2,95 %	1 618	9 047
Barn 1 år uten kontantstøtte	0,017	35	0,844	-0,26 %	-143	-802
Innbyggere med høyere utdanning	0,018	773	0,531	-0,86 %	-473	-2 647
I Kostnadsindeks	1,000		1,160	16,02 %	8 787	49 127
(Tillegg/trekk kr pr innb.)					Alle tall i 1000 kr	
2 Tillegg/trekk (omfordeling) for kommunen i 1000 kr					49 127	
3 Nto.virkn. statl/priv. skoler					245	
4 Sum utgiftsutj. mm (2+3)					49 372	
Gjennomsnittlig beregnet utgiftsbehov i kr pr innbygger:					54 839	

Tabell 2: Kriterier for korrigerende av utgiftsbehovet for Balsfjord kommune.

2.3 EIENDOMSSKATT

Balsfjord kommune vedtok 12.2.2007 å innføre eiendomsskatt i hele kommunen fra og med 2007.

For 2010 ble det vedtatt sats på 4,0 % for boliger/landbruk/fritid, og 7,0 % for verker/bruk og næring. For 2011 ble det vedtatt sats på 6,0 % for boliger/landbruk/ fritid, og 7,0 % for verker/ bruk og næring. For 2012 ble det vedtatt opptrapping av sats til 7,0 %, som også ble vedtatt for 2013 og i årene deretter. Det har ikke vært vedtatt bunnfradrag i disse årene.

I 2016/17 pågikk arbeide med ny taksering av alle eiendommene i kommunen, men det ble i k-sak 75/17 vedtatt at de gamle takstene skulle anvendes også i 2018.

For 2019 ble det lagt til grunn de samme forutsetninger som i 2018, men oppjustert inntekt til kommunen som følge av nye objekter.

I budsjettet for 2020 er det budsjettert med samme inntekt som forventes i 2019. Dette ut fra tydelige politiske signaler.

I k-sak 95/18 ble det vedtatt at man fra 2020 skal legge til grunn skatteetatens beregnede formuesgrunnlag (såkalt «formuesverdi») på bolig der dette foreligger og grunnlaget fra retakseringen gjort i 2017 på næringseiendommer. For alle andre eiendommer vil det foretas en ny alminnelig taksering ut fra vedtatte takseringsregler.

Det nye grunnlaget for eiendomsskatt i 2020 forventes å være betydelig høyere enn det gamle. Det betyr at man kan sette ned promillen betydelig (og/eller vurdere bunnfradrag)- gitt at man vil holde kommunens samlede eiendomsskatteinntekter på samme nivå som tidligere.

Iht statsbudsjett vil maksimalsats for eiendomsskatt på bolig- og fritidseiendom være 5 promille i 2020 og 4 promille fra 2021.

Når budsjettokumentet produseres har man ikke fullstendig oversikt over det nye grunnlaget for eiendomsskatten. Inntil denne oversikten er klar, er det usikkerhet i forhold til hvilken promillesats som gir ønsket inntekt.

Det pågår i oktober/november arbeid med det nye grunnlaget. Det påregnes at det nye grunnlaget for eiendomsskatt vil være såpass mye høyere enn det gamle at kommunens inntekter kan opprettholdes selv om man går lavere enn 4 promille på bolig- og fritidseiendom.

I budsjettforslaget og innstillingen til vedtak er det derfor foreslått 4 promille på bolig- og fritidseiendom. Frem mot budsjettbehandlingen i kommunestyret 4. desember vil man få mer presis oversikt over hvor lavt promillen kan settes – gitt forutsetning om å holde inntektene på samme nivå som 2019. Rådmannen vil før endelig budsjettbehandling i kommunestyret klargjøre nærmere effektene av det nye grunnlaget, og da særskilt hvor lavt man kan sette promillen uten at inntektssiden til kommunen går ned.

Stortinget har tidligere vedtatt at kommunene fra 2019 skulle frita produksjonsutstyr- og installasjoner fra eiendomsskatt, med en innfasing over syv år. Tapet blir delvis kompensert over rammetilskuddet.

Ut fra forutsetningene ovenfor fremgår det av tabell 3 hvorledes det er budsjettert med eiendomsskatteinntekter i økonomiplanperioden.

(1000 kr)	Regnskap 2018	Budsjett 2019	Prognose 2019	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
"Verk og bruk"/ fra 2019: "næringseiendom"	8 910	10 350	10 550	10 450	10 450	10 450	10 450
"Annen fast eiendom"	16 151	16 150	16 350	16 350	16 350	16 350	16 350
sum eiendomsskatt	25 061	26 500	26 900	26 800	26 800	26 800	26 800

Tabell 3: budsjetterte inntekter eiendomsskatt

2.4 MOMSKOMPENSASJON

Fra 1.1.2014 kom regelendringer om at refusjonen av merverdiavgiften fra investeringer i sin helhet skulle inntektsføres direkte i investeringsregnskapet. Etter dette var det ikke lengre anledning til å saldere driftsregnskap med bruk av momskompensasjon av investeringer.

Når det gjelder refusjon av merverdiavgift i driftsregnskapet regnskapsføres denne på de respektive enheter/budsjettområder hvor dette genereres.

2.5 RENTEKOMPENSASJON FOR INVESTERINGER

Balsfjord kommune mottar rentekompensasjon gjennom følgende ordninger;

- Investeringer innenfor eldreomsorg
- Investeringer vedr. skolebygg

Rentekompensasjon beregnes ut fra særskilt forskrift i husbanken. Det er i økonomiplanen tatt utgangspunkt i forutsatt flytende rentenivå (2,75%), deretter avkortet med rentedifferanse (0,7%) som i 2018 var på kompensasjonsordningen. Ut fra dette er det lagt til grunn rentesats 2,1%. Dette gir følgende inntekt:

1000 kr	2020	2021	2022	2023
Ref. eldreomsorg	1 566	1 540	1 515	1 490
Ref. skoleutbygging	385	335	286	236
Sum	1 951	1 876	1 801	1 727

Tabell 4: Sum rentekompensasjonsordninger i planperioden.

2.6 ORDINÆRE SKJØNNSMIDLER

Balsfjord kommune har fått tildelt kr 1,0 mill i ordinære skjønnsmidler for 2020. Nivået for de øvrige år er ukjent, men forutsettes videreført på samme nivå.

(1000 kr)	2020	2021	2022	2023
Ordinære skjønnsmidler	1 040	1 040	1 040	1 040

Tabell 5: Ordinære skjønnsmidler som legges til grunn i planperioden.

Tildeling i 2018 var for øvrig kr 1,7 mill, og i 2019 kr 1,5 mill.

2.7 TILSKUDD RESSURSKREVENDE TJENESTER

For tilskudd ressurskrevende tjenester er det tatt utgangspunkt i aktivitetsnivået i 2019. Videre er det korrigerert for endrede beregningsforutsetninger ihht forslag til statsbudsjett.

Innslagspunktet for refusjonen er i forslag til statsbudsjett øket til kr 1 361 000 for

regnskapsåret 2018. Det er en økning på kr 50 000 pr bruker utover prisjustering. Dette er en reell innstramming som utgjør inntektstap på kr 0,6 mill for Balsfjord. Kompensasjonsgrad over innslagspunkt er i statsbudsjett foreslått uendret på 80%.

Selv om det kan forventes prisjusteringer av innslagspunkt for regnskapsåret 2020 (bekjentgjøres neste høst), er det rimelig å legge til grunn at kommunens utgiftsgrunnlag øker tilsvarende som følge av lønnsvekst, slik at tilskuddet ikke påvirkes vesentlig.

Det tas ikke høyde for eventuell justering av innslagspunkt utover prisstigning for regnskapsåret 2020.

I sum er det for 2020 budsjettet med kr 12,6 mill i tilskudd ressurskrevende tjenester.

2.8 LØNNS- OG PRISVEKST, ARBEIDSGIVERAVGIFT, PENSJON

LØNNS- OG PRISVEKST

I statsbudsjettet anslås prisveksten for kommunale varer og tjenester (kommunal deflator) fra 2019 til 2020 på 3,1 %. Denne satsen ligger til grunn for selve prisjusteringen av nivået for frie inntekter til kommunesektoren. Kommunal deflator er sammensatt av lønnsveksten og prisveksten på varer og tjenester:

	Anslag	VEKT
Lønnsvekst	3,6 %	2/3
Varer og tjenester	2,1%	1/3
Kommunal deflator	3,1%	1/1

Tabell 6: Prisvekst for kommunale varer og tjenester for 2019 til 2020.

Rammeområdene er kompensert for lønnsoppgjøret 2019, inklusive overhenget til 2020.

På rammeområde 19 er det, basert på forutsetning om lønnsvekst på 3,6% fratrukket antatt overheng 1,3%, avsatt kr 6,9 mill til dekning av lønnsoppgjør 2020. Disse midlene vil bli regulert ut på rammeområdene når lønnsoppgjøret er kjent.

ARBEIDSGIVERAVGIFT

Det legges til grunn 5,1 % arbeidsgiveravgift. Satsen er bestemt ut fra hvor man geografisk har «kontorsted». Balsfjord ligger i sone 4A.

PENSJON

Det budsjetteres med pensjonssats 13,63% for Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og 9,38% for Statens pensjonskasse (SPK). Prosentatsene er «netto» satser etter hensyntaken av premieavvik, dvs. i samsvar med det som vil bli kostnadsført på rammeområdene. Pensjonssatsene er for øvrig basert på prognoser for pensjonskostnad fra hhv. KLP og SPK.

Det er budsjettet med kr 34,6 mill i *pensjonskostnad* i 2020.

PREMIEAVVIK

Premieavviket er differansen mellom kostnadsførte pensjonskostnader i regnskapet og betalte pensjonspremier.

Gamle premieavvik (t.o.m. 2011) kostnadsføres seinere år med 1/15 pr år. Premieavvik som oppsto i 2012 og 2013 kostnadsføres med 1/10 pr år. Premieavvik som oppstår i 2014 og seinere skal kostnadsføres på 7 år. Kostnadsføringer av gamle premieavvik kalles «amortisert premieavvik».

I kommunens balanseregnskap ligger det et akkumulert premieavvik pr 1.1.2019 på kr 25,3 mill.

Anslagene for premieavvik *fremover* er alltid svært usikre.

Det akkumulerte premieavvik anslås å øke med kr 4,4 mill i 2019, og ytterligere 15,6 mill i løpet av 2020.

Beløpsstørrelsene er bekymringsfulle. Forholdet er det samme for de fleste kommuner, men det representerer uansett utfordringer for kommuneøkonomien fremover.

2.9 NETTO DRIFTSRESULTAT

Netto driftsresultat blir sett på som den viktigste enkeltindikatoren for å vurdere den økonomiske situasjonen i kommunene. Det viser hva som er igjen etter at alle driftsutgiftene er trukket fra alle årets driftsinntekter. Netto driftsresultat viser dermed hvor mye som kan avsettes til seinere bruk eller finansiære investeringer, og er dermed et uttrykk for kommunens handlefrihet.

Anbefalt nivå på netto driftsresultat er 1,75% av driftsinntektene (årlig, men sett over tid). Dette tilsvarer et årlig netto driftsresultat for Balsfjord på ca kr 8,7 mill.

Det er for 2020 budsjettet med netto driftsresultat på 1,8 mill (0,4%), deretter 0,5-1,2 mill (0,1-0,2%). Dette reflekterer isolert sett at inntektene er litt større enn de budsjetterte utgifter, og at man i motsetning til de to forutgående budsjett ikke bruker av oppsparte midler for å holde driftsnivået oppe.

Samtidig er nøkkeltallet svakt, og indikerer lite handlingsrom for uforutsette utgifter.

I en samlet risikovurdering kan man spille til at kommunen pr 1.1.2019 har relativt god dekning på disposisjonsfond, og dermed evne til å håndtere uforutsett på kort sikt. Det er mange forhold som tilsier at en kommune alltid bør ha en buffer, f.eks uforutsett rentestigning, prisstigning på strøm etc, etc. I tillegg ser rådmannen denne bufferen særskilt i sammenheng med et til nytt heldøgns botiltak samt utgifter relatert til rådmannsaken, saker som ikke er hensyntatt i budsjett 2020 men som kan medføre kostnader.

Dette tilsier, sammen med forhold som kommende demografiske endringer og vedlikeholdsetterslep, at balansen i økonomiplanen reelt sett er skjør.

2.10 STARTLÅN

Det er budsjettet med bruk av kr 14,0 mill i startlånsmidler for videre tildeling i 2020.

Det vil fremlegges egen sak til politisk behandling om retningslinjer og saksbehandling av startlån.

Rentesats for startlån følger den til enhver tid gjeldende sats hos husbanken, med et påslag for 0,25%-poeng (kommunens adm.tillegg).

For øvrig er det slik at *rentene* budsjetteres over driftsregnskap, mens *avdrag* skal budsjetteres over investeringsregnskap.

2.11 LÅNEGJELD, RENTER OG AVDRAG

Ved inngangen til 2019 hadde kommunen en lånegjeld på kr 466,6 mill (inkl startlån og ubrukte lånemidler). Dersom man holdt utenom startlånsmidler og ubrukte lånemidler var lånegjelda kr 396,2 mill. Når man holder utenom startlånsmidler og ubrukte lånemidler var status 1.1.2019 at vi lå lavere enn fylkesgjennomsnitt i lånegjeld pr innbygger, og over landsgjennomsnitt.

Med de forutsetninger som ligger i budsjettforslaget vil utviklingen i lånegjeld være slik:

(1000 kr)	2019	2020	2021	2022	2023
Lånegjeld 1.1.20xx (inkl startlån 51,6 mill pr 1.1.19)	466 552	455 308	532 770	509 085	484 693
Forskyvede lån (forutsatt tatt opp i 2020, ref: tbl 9)	-	63 328	-	-	-
Nye lån 2020 prosjekter (ref: tbl i kap 6.1)	-	22 951	-	-	-
Startlån	10 000	14 000	-	-	-
Avdrag driftsregnskap	-18 187	-19 274	-19 856	-20 556	-21 056
Avdrag startlån /invest.regnskap (inkl nytt startlån 2020)	-3 057	-3 543	-3 829	-3 836	-3 842
sum Saldo 31.12.20xx	455 308	532 770	509 085	484 693	459 795

Tabell 7. Utvikling lånegjeld ihht budsjettforslag

Som følge av at økonomiplan i hovedsak fanger det mest kortsiktige investeringsbehov er det rimelig å anta at tabellen ovenfor underestimerer det som vil bli faktisk utvikling i siste del av planperioden.

RENTEANSLAGET

Renteanslaget for lån på flytende betingelser er satt slik:

	2020	2021	2022	2023
Rentesats	2,75%	2,75%	2,75%	2,75%

Tabell 8: Rentesats som legges til grunn i planperioden.

Budsjettet rente i 2019 er 2,5%. Den flytende renta i kommunalbanken ligger pr oktober 2019 på 2,40%.

Den flate rentebanen som er lagt til grunn i budsjettet er basert på at Norges bank satt opp styringsrenten i september 2019 og forventer nokså stabilt rentenivå i nærmeste fremtid.

Renteanslaget for 2020 vurderes «nøkternt» ut fra de prognoser og markedsforhold som er pr i dag. Det er mest sannsynlig at det vil bli noe rentebesparelser i forhold til budsjett i 2020. Samtidig er følsomheten ved renteendringer er stor (høy lånegjeld/lav bindingsgrad), og historien viser at rentesvingninger gjerne skjer raskere enn forventet når de først kommer.

Kommunens relativ store lånegjeld innebærer at man er følsom for endringer i rentenivå. En endring på 1,0%-poeng utgjøre (netto) om lag kr 1,9 mill på årsbasis, jfr finansrapport i 2.tertialrapport.

SÆRSKILT OM TIDLIGERE VEDTATTE LÅNEOPPTAK

Som følge av forskyvninger i fremdrift og god likviditet har tidligere vedtatte låneopptak vært forskjøvet mest mulig, jfr tertialrapporteringen og finansrapportene. Ny kommunelov avklarer at låneopptak fra tidligere år som forskyves skal settes opp sammen med lån relatert til de nye investeringene for det kommende året, og at disse skal vedtas samlet for det kommende budsjettåret (dette uavhengig av om det kan komme nye forskyvninger seinere).

Nedenfor er oversikt over lånevedtak hvor låneopptak er forskjøvet:

Referanse	1000 kr
Ksak 52/19 Skutvikelv bru)	1 335
Ksak 53/19 Nordkjosbotn b.h)	13 600
Ksak 107/18- budsjettvedtak budsjett 2019	13 800
Ksak 99/17- budsjettvedtak budsjett 2018	34 593
Sum forskyvet låneopptak	63 328

Tabell 9: Tidligere vedtatte låneopptak som forskyves til 2020.

RENTEINNTEKTER

For *renteinntektene* legges det til grunn samme rentebane som for renteutgiftene, jfr. avsnitt ovenfor, men litt nedjustert i forhold til at rentenivå på penger i bank kan forventes å være litt lavere enn på lån. utgangspunkt. Det forutsettes derfor en rentesats på 2,35%-poeng i 2020 på innskutte midler. Når det gjelder *grunnlaget* for renteinntekter fra penger i bank tas det utgangspunkt i gjennomsnittslikviditet på kr 75,0 mill. Når det gjelder *grunnlag* for beregning av renteinntekter på utlånte startlånsmidler tas det utgangspunkt i utlånte midler kr 48,8 mill.

OVERSIKT OVER RENTER OG AVDRAG

Med renteforutsetningene ovenfor er utvikling i renter/avdrag på lån slik:

a) For eksisterende lån

(1000 kr)	2020	2021	2022	2023
Renter	13 665	13 253	12 628	12 002
Avdrag	20 206	20 495	20 495	20 495
Sum	33 871	33 748	33 123	32 497

b) For foreslåtte investeringer iht. kapittel 6.1

(1000 kr)	2020	2021	2022	2023
Renter	244	430	419	408
Avdrag	268	561	561	561
Sum	512	991	981	970

c) Sum renter/avdrag: (= a+b)

(1000 kr)	2020	2021	2022	2023
Renter	13 909	13 683	13 047	12 410
Avdrag	20 474	21 056	21 056	21 056
Sum	34 383	34 739	34 104	33 467

d) Fratrukk minsteavdrag¹

(1000 kr)	2020	2021	2022	2023
Avdrag	-1 200	-1 200	-500	0

e) til budsjettering: (=c - d)

(1000 kr)	2020	2021	2022	2023
Renter	13 909	13 683	13 047	12 410
Avdrag	19 274	19 856	20 556	21 056
Sum	33 183	33 539	33 604	33 467

¹ Differansen mellom beregnet avdrag ihht «minsteavdragsprinsipp» og avdrag ihht betalingsplanene på det enkelte lån er kr 1,6 mill (pr år). I beregningen er det lagt til grunn «forenklet metode», dvs i samsvar med ny kommunelov.

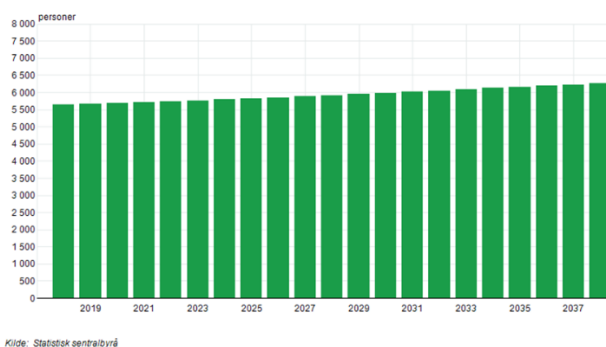
3 VEKST OG UTVIKLING

3.1 FOLKEMENGDE / BEFOLKNINGSUTVIKLING

Pr. 30.06. 2019 hadde Balsfjord kommune et innbyggertall på 5 590 innbyggere. Det er en nedgang på totalt 31 personer fra samme tidspunkt året før. Nedgangen skyldes i hovedsak lav netto innflytting (8 personer) og høyere antall døde (25) enn fødte (8). Dette er tall for 2. kvartal 2018 sammenlignet med 2. kvartal 2019.

Ser man på år finner man at i året 2018 ble det det født 44, 73 døde og 1 person var nettoinnflyttet i Balsfjord kommune.

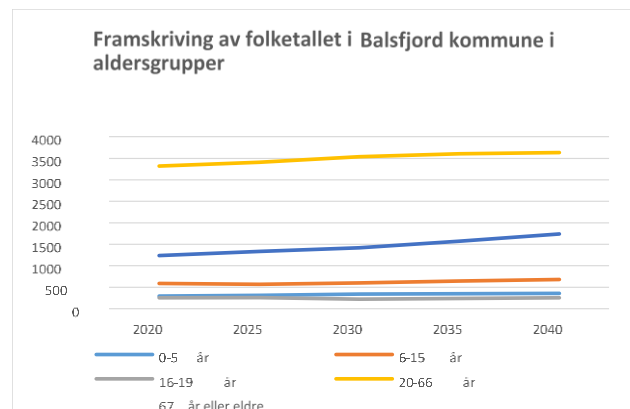
Folkeveksttallene for henholdsvis 1. og 2. kvartal 2019 var -26 og -9.



Figur 1: Prognose folketallsutviklingen 2018-2040 (Kilde: SSB)

Da hovedtyngden av befolkningsøkningen de siste årene kommer av tilflytting, som for en del er konjunkturavhengig, er prognosen usikker. De tre siste årene har vist en nedgang i folketallet. Dette er ikke spesielt for Balsfjord da befolkningsveksten nasjonalt også har avtatt. Videre vekst i de nærmeste årene vil avhenge av økt tilgang på arbeidsplasser og tilflytting.

BEFOLKNINGSSAMMENSETNING/ DEMOGRAFISK UTVIKLING 2020 -2040



Figur 2: viser alderssammensetningen i kommunen i 2020, 2030 og 2040 (Kilde: SSB)

Befolknings sammensetningen i kommunen har betydning både for inntektene til kommunen og for etterspørselen av kommunale tjenester. De ulike aldersgruppene har behov for ulike kommunale tjenester (barnehage, skole, eldreomsorg, osv.), og dette avspeiles i den statlige inntektsoverføringen til kommunene. Prognosene framover gir oss et bilde av hvordan behovet for forskjellige tjenester kan endres over tid. SSB-prognosen viser hvordan befolkningsutviklingen forventes å bli fram mot 2040, og linjene viser utviklingen i sentrale aldersgrupper. SSB forventer en liten økning i folketallet på godt under tusen innbyggere til 2040. Av dette vil barn under 15 år øke med nær hundre personer. Tidlig i perioden vil det være en liten nedgang i antall barn og unge i aldersgruppen 6-19 år. For personer i yrkesaktiv alder, mellom 20 og 66 vil økningen være på ca. 330 personer. Aldersgruppa over 67 år vil ha sterkest vekst med 2 % per år i gjennomsnitt i hele perioden.

Den demografiske utviklingen får betydning for tjenesteproduksjonen i Balsfjord kommune. Barnehagetjenesten kan forvente en stabil etterspørsel etter barnehageplasser, og skolene vil også oppleve at elevtallet er stabilt i perioden. Det forventes at Balsfjord kommune kan løse dette innenfor eksisterende kapasitet.

Forventet økning i aldersgruppa over 67 år vil stille økte krav til omsorgstjenesten. Det forventes ikke at Balsfjord kommune alene vil kunne løse disse utfordringene innenfor den kapasiteten man har i dag. Selv om andel eldre øker i Balsfjord kommune, øker den mer i de fleste andre kommuner. Det kan gi ekstra utfordringer i forhold til menneskelige ressurser innen omsorgstjenestene i fremtiden.

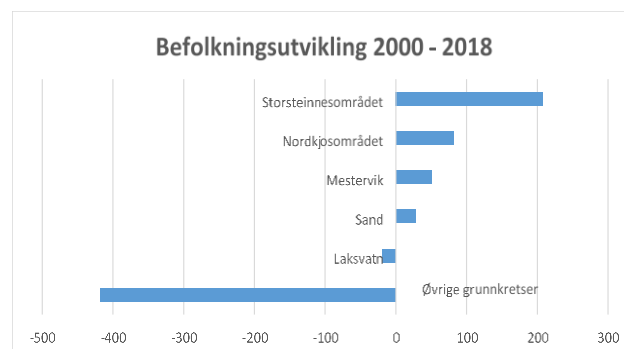
I 2014 var det i Balsfjord 10,1 innbyggere i yrkesaktiv alder for hver innbygger over 80 år. I 2040 forventes det tilsvarende bare 6,2 yrkesaktive innbygger pr. innbygger over 80 år.

Denne utviklingen vil man også ha i fylket, Tromsø og Omegn og landet som helhet med enda større reduksjon i antall yrkesaktive pr. innbygger over 80 år enn Balsfjord kommune. Det må derfor antas at konkurransen om arbeidskraften innenfor aktuelle tjenesteområder kan bli betydelig.

BOSETTINGSMØNSTER INTERNT I KOMMUNEN

Balsfjord kommune har ca. 27 % av befolkningen bosatt i de to tettstedene Nordkjosbotn og Storsteinnes, mens resten bor i spredtbygde områder, gitt SSB sin tettstedsdefinisjon. Dette er omtrent omvendt av hvordan bosettingen i landet fordeler seg. Denne spredte bosettingen henger sammen med den sterke bureisingen og landbruket. I dag gir det kommunen utfordringer i forhold til tilrettelegging for, og tilgang til, offentlige og private tilbud. Ikke minst er det vanskelig å oppnå markedsgrunnlag for private tjenester.

For offentlige tjenester kan man i liten grad oppnå stordriftsfordeler. Over tid har fordelene som lå i tilgang til jordbruksarealer forvitret, og det er omfattende befolkningsnedgang i kommunens spredtbygde områder, samtidig som tettstedene ikke har klart å fange opp mange nok til å motvirke nedgangen.

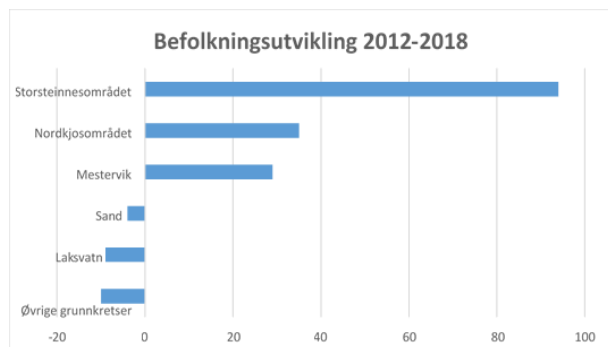


Figur 4: Befolkningsutvikling i delområder og tettsteder i kommunen (Kilde: SSB)

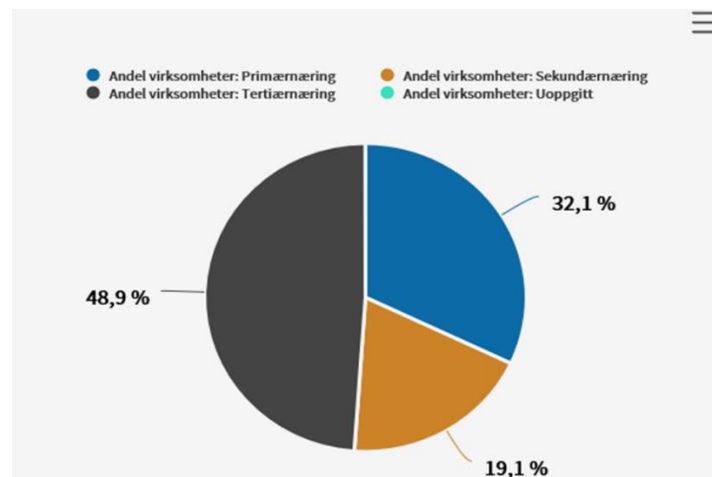
Man ser at det har vært nedgang i folketall i alle spredtbygde grunnkretser i perioden 2000-2018. Folketallet i kommunen opprettholdes primært gjennom tilvekst i Storsteinnes- og Nordkjosbotn- området, men vi finner også vekst i de to lokalsamfunnene Sand og Mestervik. Veksten i Sand kom tidlig i perioden (før 2004), og Sand har nå en liten nedgang, mens Mestervik fortsatt vokser.

Folketallsutviklingen i delområder og tettsteder etter 2012 framgår av figur 5.

Det framgår at i de senere årene har nedgangen i spredtbygde grunnkretser vært stabil, mens veksten forsetter i Storsteinnes- og Nordkjosbotnområdet, samt i Mestervik.



Figur 5. Befolkningsutviklingen etter 2012 (Kilde SSB)



Figur 6: Syssetting i kommunen, offentlig og privat. (Kilde: SSB)

3.2 SYSSELSETTING OG NÆRINGSAKTIVITET

Naturgitte forutsetninger gjør Balsfjord til den største landbrukskommunen i Troms og Nord-Norge, og landbruket representerer en viktig rolle for bosetting og tjenesteproduksjon i kommunen.

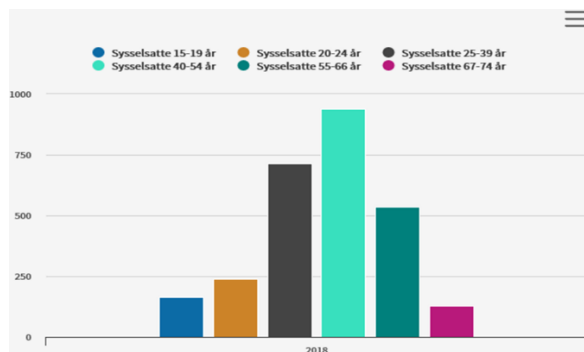
Jordbruket alene ga en syssetting på om lag 230 årsverk og en verdiskapning på 61 mill. kroner i 2013. Ringvirkningene av landbruket er beregnet til ca. 150 avledede årsverk. Kommunen er også regionens og fylkets største hytte- og fritidskommune med over 1100 fritidsboliger.

Det er i alt 2727 sysselsatte med arbeidssted i kommunen (per 2018), hvorav de fleste i *privat sektor* (56 %), fordelt på primær- og sekundærnæringene (36 %), samt en del i privat service (20 %). I offentlig sektor finner vi 44 % av de sysselsatte. Noe som kan sies å være en forholdsvis lik fordeling på offentlig og privat virksomhet.

Figur 6 viser det totale bilde basert på både privat og offentlig virksomhet fordelt på de ulike næringer.

Næringslivet har vokst innen sekundærnæringene og privat service, noe som skyldes både lokale bedrifter og næringer med vekstevne, men også tilflytting/etablering av bedrifter (eks. Macks bryggeri, Element Nor, Bewi Polar, Cargill). Det er også flere bedrifter som er i prosess for etablering (økning) i kommunen (Felleskjøpet verksted, Cargill). Befolkningsøkningen de senere årene har nok også bidratt til noe vekst i de lokale servicenæringene.

Aldersfordelingen blant de yrkesaktive viser at alderssegmentet mellom 25-66 år er innenfor det som er normalfordeling. Økt syssetting innen unge under 25 år kan fokuseres på/avhjelpes med endring av fylkes tilbudsmønster innen videregående opplæring. Det vil si at videregående opplæring i nærområdet/kommunen må ta utgangspunkt i etterspørsel fra det lokale arbeidsmarked slik at man slipper at ungdom må reise vekk for å ta utdanning. Da er sjansen større for at de bosetter seg andre steder.



Figur 7: Sysselsatte pr. aldersgruppe 2018. (Kilde: SSB)

3.3 PENDLING

En ikke uvesentlig del av arbeidsmarkedet for innbyggerne i Balsfjord kommune ligger i andre kommuner. Figur 7. under viser hvor mange som i 2017 pendlet til andre kommuner i Tromsøregionen. Av tabellen kan det beregnes at 623 bosatte i Balsfjord pendlet til andre kommuner i Tromsøregionen, hvorav 436 personer pendlet til Tromsø, 105 til Målselv og 40 til Storfjord. 380 personer pendlet inn til Balsfjord fra andre kommuner, i hovedsak fra Storfjord (99), Tromsø (154) og Lyngen (46). Det samlede bildet er at man kan si at Balsfjord er godt integrert med arbeidsmarkedene i de nevnte kommunene.

Tromsø-området

Utpendling		Jobber i:																				
		1902 Tromsø	1903 Harstad	1917 Ibestad	1920 Loabak - Lavangen	1922 Bardu	1923 Salangen	1924 Målselv	1927 Tranøy	1928 Torsken	1929 Berg	1931 Lenvik	1933 Balsfjord	1936 Karlsøy	1938 Lyngen	1939 Storfjord - Omasvuotna - Omasvuono	1940 Gáivuotna - Káifjord	1941 Skjervøy	1942 Nordreisa		SUM	
Bor i:		37699	133	6	7	21	7	54	5	8	7	127	154	80	42	30	28	21	52		38481	
1902 Tromsø																						
1933 Balsfjord		436	9		4	105						29	1928		40						2551	
1936 Karlsøy		222											806								1028	
1938 Lyngen		180	5			4					4	25		975	15	6		19			1233	
1939 Storfjord - Omasvuotna - Omasvuono		97	0				13					99	23	588	7		9				836	

Innpendling		Bor i:																									
		1902 Tromsø	1903 Harstad	1911 Kvæfjord	1913 Skånland	1917 Ibestad	1919 Gratangen	1920 Loabak - Lavangen	1922 Bardu	1923 Salangen	1924 Målselv	1925 Sørrøisa	1926 Dyrøy	1927 Tranøy	1928 Torsken	1929 Berg	1931 Lenvik	1933 Balsfjord	1936 Karlsøy	1938 Lyngen	1939 Storfjord - Omasvuotna - Omasvuono	1940 Gáivuotna - Káifjord	1941 Skjervøy	1942 Nordreisa	1943 Kvæfjorden		SUM
Jobber i:		37699	262	15	23	27	15	15	72	31	126	66	28	28	9	17	171	436	222	180	97	110	66	152	23		39890
1902 Tromsø																											
1933 Balsfjord		154	9					14	6	46		6					11	1928		25	99	10					2308
1936 Karlsøy		80																	806								886
1938 Lyngen		42																		975	23	11		12			1063
1939 Storfjord - Omasvuotna - Omasvuono		30															40		15	588	26		6				705

Figur 8: Innpendling, utpendling og pendlingsbalanse. (Kilde: NAV)

3.4 SAMFUNNSUTVIKLING

KOMMUNENS ROLLE SOM SAMFUNNSUTVIKLER

Kommunenes rolle som samfunnsutvikler dreier seg om langsiktig samfunnsutvikling, herunder steds- og sentrumsutvikling, næringsutvikling, miljø og folkehelse i videste forstand, friluftsliv og kultur. Viktigste virkemidler er beslutninger om arealbruk og utbyggingsmønster, utbygging av infrastruktur og tilpasning og utvikling av kommunale tilbud innenfor forsvarlige økonomiske rammer og slik at de samsvarer med de samfunnsutfordringer som følger av utviklingstrekk internasjonalt, nasjonalt og regionalt. Samfunnsutviklerrollen er ikke minst avhengig av evnen til å drive god og effektiv planlegging og mulighetene for aktiv oppfølging av dette arbeidet. Dette forutsetter også at kommunen har tilstrekkelig kompetanse og ressurser både til samfunns- og arealplanlegging, næringsarbeid, kulturtiltak, miljøvern, nettverksbygging og etablering av gode partnerskap.

All kommunal virksomhet er med på å påvirke lokalsamfunnet. Kommuneplanens samfunnsdel ble ferdigstilt i 2018. Kommuneplanens arealdel slutføres 1. halvdel 2020.

For å konkretisere noen av oppgavene som kommunen har i sin samfunnsutviklingsrolle nevnes her noen stikkord for konkrete tiltak kommunen må vurdere i et vekstperspektiv:

- Helhetlig planlegging for videre utvikling gjennom etablering av Kommuneplanens Samfunnsdel og

rullering av Kommuneplanens Arealdel – «Arealplanen».

- Videreutvikle Balsfjord sine konkurransefortrinn, ikke minst naturgitte og geografiske fortrinn som:
 - Umiddelbar nærhet til en by i vekst og med høy kompetanse og kunnskap
 - Fremragende logistikkforutsetninger for sjø, luft – og landveis transport
 - Lønnsomme etablerte næringer innen utnyttning av kommunens naturgitte ressurser:
 - landbruks/matproduksjon
 - kraft- og arealkrevende industri
 - mineraler
 - avfallshandtering og gjenvinning
 - friluftsliv, ferie- og fritid og aktivitetsturisme
 - Tilrettelegge for virksomheter som utvider etablerte næringers verdikjeder
- Styrke plankompetanse og –kapasitet. Områderegulere viktige nærings- og boligarealer og ha kapasitet for behandling av detaljreguleringsplaner og byggesaker. Bidra til opparbeiding av attraktive nærings- og boligtomter.
- Havneutbygging. Bergneset havn blir av næringslivet ansett som et stort aktivum, men det er ikke ledig kapasitet på dagens anlegg. Kommunen er kommet langt i planlegging av utbygging av kaikapasiteten, ny arealtilgang og kontakt med interessenter.
- Planlegging og opparbeiding av infrastruktur (vei, vann, avløp, el-kraft, bredbånd) tilpasset planlagt mulig utbygging, i egen regi eller i samarbeid med andre aktører.

- Beredskap for planlegging for mulig utvidelse av barnehagekapasiteten gitt vekst i etterspørselen.
- Beredskap for planlegging for mulig utvidelse av grunnskolekapasiteten gitt vekst i etterspørselen.

Det er ikke vanskelig å se at dette både er ressurs- og kompetansekrevene.

3.5 NÆRINGSUTVIKLING

Det formelle ansvaret for næringspolitikken er fordelt mellom staten, fylkeskommunene og kommunene, der sentrale myndigheter har hovedansvaret. Kommunene som institusjoner har liten innflytelse på viktige rammebetingelser og drivkrefter som påvirker nærings- og samfunnsutviklingen lokalt. Men kommunene har i prinsippet viktige roller og muligheter for å påvirke noe av næringsutviklingen gjennom planlegging, tilrettelegging, rådgiving og stimulering.

En viktig del av arbeidet framover med tilrettelegging for utvikling, vil være å opparbeide strategisk plasserte næringsarealer med full infrastruktur for VVA, strøm og bredbånd. Kommunen jobber aktivt med prosjekter for utvidelse av havn- og kaifasiliteter med tilhørende næringsarealer på Bergneset. Strategisk næringsplan legger opp til en offensiv satsing på utvikling av etablert næringsliv, med å trekke til seg kompletterende virksomheter i etablerte næringskjeder og stimulere nyetablerere/gründere.

For å danne oss et bilde av Balsfjord kommunes nåværende styrker og fremtidige muligheter, er det i tilknytning til strategisk næringsplan utarbeidet en SWOT-analyse. SWOT-analyse er en metodikk for å finne «styrke», «svakheter», «muligheter» og «trusler» ved det temaet som analyseres. Metoden

benyttes ofte i forbedringsarbeid. Gjennom analysen, relevante planer/dokumenter og analyse av statistikk (jf. NIBR-rapport 2015:4 og TFs analyse i storkommuneutredningen), har vi kommet frem til at det er innenfor følgende områder Balsfjord kommune har næringsmessige styrker/muligheter og mest/best potensial for næringsutvikling:

- Landbruksbasert mat- og drikkevareproduksjon
- Industri i ulike bransjer
- Bygg/anlegg
- Reiseliv/naturbasert opplevelsesnæring (sommer/vinter)
- Kulturnæring

Balsfjord kommune har hatt høy næringsattraktivitet, og vi tror det er innenfor de forannevnte næringsmiljøene at Balsfjord kommune, gjennom aktivt utviklingsarbeid, vil kunne bidra til fortsatt vekst, verdiskaping og sysselsetting framover.

Mens primærproduksjonen innenfor landbruket er spredt lokalisert, er industri og service mer konsentrert til eller nært tettstedene Storsteinnes og Nordkjosbotn, foruten på Bergneset havn og industriområde. Kommunen har også avsatt betydelige næringsarealer på begge sider av E6 på strekningen Stormoen – Tømmerelv. Dette området utgjør det største sammenhengende arealet som er avsatt til næringsutvikling i Troms fylke. I kombinasjon med gunstig logistikk- og kommunikasjonsmessige beliggenhet i forhold til Tromsø og gjennomfartsårer i landsdelen, gir dette gode lokaliseringsfortrinn for bl.a. arealkrevende industri- og distribusjonsnæringer. Grunnforholdene i store deler av området krever imidlertid betydelige grunnlagsinvesteringer.

Næringsplanens handlingsprogram foreslår bl.a. å styrke koplingene til virkemiddelapparatet (Innovasjon Norge, Forskningsrådet og Regionalt forskningsfond Nord-Norge), FoU-miljø og SIVAaktører (inkubatorer og næringshager) i regionen. Gjennom dette ønsker kommunen å bidra til økt innovasjonsevne og konkurransestyrke for etablert næringsliv i kommunen, og legge til rette for at etablerte bedrifter og gründere/nyetablerere med vekstambisjoner.

Kommunens begrensede handlingsrom forventes å gi utfordringer på kort sikt ved kostnadskrevende tiltak vedtatt i forbindelse med næringsplanen.

4 SENTRALE PROSESSER OG PROSJEKTER I PLANPERIODEN

4.1 KOMMUNEPLAN – SAMFUNN OG AREALDEL

Med utgangspunkt Plan og bygningslovens (Pbl.) § 11 er kommuneplanen kommunens overordnede og langsiktige plan, som betyr at alle andre kommunale delplaner og fagplaner skal ha denne planen som referanse og forankring. Kommuneplanen består av en samfunnsdel og en arealdel. Mens samfunnsdelen beskriver mål og satsningsområder for ønsket utvikling av lokalsamfunnet, skal arealdelen etter Pbl. §11-5 vise sammenhengen mellom målene for den framtidige samfunnsutviklingen og langsiktig arealbruk for hele kommunen.

Balsfjord kommune utviklet i 2018 en Samfunnsplan for perioden 2019 - 2030.

Kommuneplanens samfunnsdel skal inneholde langsiktige mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon, og som skal være avstemt med den løpende samfunnsutviklingen – lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Mål og strategier i kommuneplanens samfunnsdel er førende for alle sektorer i utviklingen av kommunen, inklusive prioriteringer i økonomiplan og budsjett. Planen er utarbeidet med utgangspunkt i planstrategiens langsiktige utfordringer.

Kommuneplanens arealdel skal rulleres i økonomiplanperioden. Dette arbeidet er nå i gang. Ved en delvis samkjøring av planarbeidet viser det sammenhengen mellom framtidige ønsker for samfunnsutviklingen og arealbruken i Balsfjord kommune. Arealdelen vil bestå av planbeskrivelse, plankart, temakart, bestemmelser og retningslinjer. Arealdelen er juridisk bindende og vil være et viktig styringsverktøy for å nå utviklingsstrategiens mål og føringer, slik disse fremkommer i samfunnsdelen.

4.2 OMSTILLING OG ENDRINGSARBEID I ORGANISASJONEN

Balsfjord kommune har de siste årene vært i omstilling og endringsarbeid på bakgrunn av kommunestyrets vedtatte effektiviseringsmål om redusert tjeneste- og aktivitetsnivå tilsvarende 25 årsverk og 15 millioner ligger fast (sak 20/17). *Godt nok* prinsippet har vært søkt innarbeidet og har vært førende for både politiske drøftinger og vedtak samt organisasjonens arbeid med utvikling av

tjenesteproduksjon, forbedring av arbeidsprosesser og leting etter effektiviseringsgevinster. Det legges nå opp til at 2020 blir et konsolideringsår hvor særlig prinsippene for 2-nivå organisering av administrasjon revitaliseres.

DET NØDVENDIGE
OMSTILLINGSARBEIDET I
ORGANISASJONEN

Våren 2019 vedtok kommunestyret flere justeringer i organisasjonsmodellen og 2020 blir første hele driftsår hvor organiseringen skal sette seg. Med et fortsatt stort behov for å forbedre kommunens økonomiske handlingsrom i spennet mellom *driftstilpasninger* og tilrettelegginger for *vekst og utvikling* vil første år i planperioden benyttes til kartlegging, utredning og planlegging for videre omstilling og tilpasning av kommunens tjenesteproduksjon i fht befolknings- og bosettingsutvikling.

Kommunen må fortsette sin aktivitet for å skape varige nye arbeidsplasser. Vedtatt samfunnsplan 2018-2030 samt arealplan som er under revidering vil være førende for overordnet strategisk utvikling.

5 UTFORDRINGER OG MULIGHETER INNEN DE STORE TJENESTEOMRÅDENE

5.1 GRUNNSKOLER/ BARNE- HAGER/KULTUR/ INTEGRERING

GRUNNSKOLEN

Balsfjordskolen har i underkant av 600 elever, som gis grunnskoleundervisning. Hvert år fyller skolene og skoleeier ut §13-10; et kvalitetssikringssystem. Dette er en del av grunnlaget for Tilstandsrapporten som årlig presenteres kommunestyret. Skolene jobber etter kvalitetsplanen; Balsfjordskolen i utvikling.

Balsfjordskolen er opptatt av kvalitet og økt læring for elevene. For å ivareta dette må skolene drive med utviklingsarbeid, og videreutdanning. Skoleåret 2019-2020 er det 6 lærere i Balsfjordskolen som tar videreutdanning. De nasjonale føringene kan være utfordrende for distriktskoler/fådelte skoler. Det er få lærere som må undervise i mange fag.

Balsfjordskolen jobber med skolebasert kompetanseutvikling, med fokus på lærende møter. Skolene jobber også i Lærende nettverk. Skoleåret 2019-2020 samarbeider Balsfjordskolen med Tromsø og Karlsøy, samt Universitet i Tromsø. Det er sterke føringer fra Utdanningsdirektoratet og Fylkesmannen om at kommunene skal samarbeide om kompetanseutvikling. Her vil fokuset være læreplanfornyelsen, som skal tre i kraft fra august 2020. Dette medfører en del ekstra

midler til kommunene til kompetanseutvikling, men krever også egeninnsats av kommunene.

I tillegg jobber skolene med å følge kommunens overordnede mål med å bli bedre på tilpasset undervisning, samt oppfølging av kartleggingsresultater for å bedre elevens læring. Arbeidet med samarbeid skole-hjem er også en prioritert oppgave i skolene.

Balsfjordskolens høye andel av elever som får spesialundervisning må ses i sammenheng med tilpasset undervisning. Det jobbes på alle nivå i skolen, også i samarbeid med PPT for å snu denne utviklinga. Arbeidet med ei bedre tilpasset undervisning kan være et tiltak for å redusere andel elever med spesialundervisning. Jo flere timer som går til spesialundervisning, dess færre timer går til ordinær undervisning på trinnet/trinnene.

Balsfjordskolen har videreført arbeidet med systemisk kvalitetsutvikling etter avslutningen av satsingen «Veilederkorpset» våren 2018.

Leksehjelp organiseringen/praktiseringen gjøres noe ulikt på den enkelte skole. Antall elever som mottar tilbud om leksehjelp er inneværende skoleår ca 40 stk. det var det også i fjor. Leksehjelpen gis i dag fortrinnsvis på småtrinnet og mellomtrinnet.

Skolene i Balsfjord kommune følger IKT-plan for Balsfjordskolen 2020-2023. IKT-utgiftene i skolene knyttes til både utstyr, lisenser og nødvendige systemer. Det er i årene framover behov for utskiftning av en del utstyr for å være oppdatert, samt en god del digitale læringsressurser. Det er behov for systemer i forbindelse med oppfølging av elevenes læringsresultater. Det vil medføre økte utgifter.

Utfordringer vi står overfor er synkende elevtall og rekruttering. Kommunen må jobbe for å bli attraktiv slik at flere ønsker å velge Balsfjord kommune som bo- og arbeidssted. Kommunen må jobbe aktivt med rekrutteringstiltak generelt og innen yrkesgrupper som det er lav rekruttering til.

VOKSENOPPLÆRINGA

I Voksenopplæringa er det ca. 25 elever for skoleåret 2019/20. Det er elever både etter Opplæringsloven (grunnskole og spesialundervisning) og Introduksjonsloven (norskopplæring og samfunnskunnskap). Rettighetselvene etter Introduksjonsloven skal ha minimum 550 timer norsk, men inntil 2400 timer, og 50 timer samfunnskunnskap på sitt eget morsmål eller et språk de forstår.

Samfunnskunnskapen kan by på utfordringer. Kommunen må kjøpe denne tjenesten som videokonferanse, eller leie inn lærer på morsmålet. Her samarbeides det med andre kommuner.

Det er nå fjerde året Voksenopplæringa gir tilbud på fulltid etter Introduksjonsloven, som vil si 30 undervisningstimer per uke hele skoleåret. Det gis deltidsundervisning etter Opplæringsloven.

Arbeidsinnvandrerne kjøper norskkurspakker, som tilbys til selvkost og krever som et minimum 8 deltakere for å starte opp. Noen går inn i eksisterende grupper på dagtid der det er ønskelig og mulig.

Kommunen skal tilby opplæring i 5 grunnskolefag. Kommunen skal gi mulighet for realkompetanse-vurdering på grunnskolens område etter søknad. Det betyr at eleven får tilbud om vurdering i hele, eller deler av fagene. I noen tilfeller

er det kun behov for opplæring i grunnleggende ferdigheter. Voksenopplæringa skal ta opp elever gjennom hele skoleåret. I 2018 flyttet Voksenopplæringa til nye lokaler i Kuben på Nordkjosbotn.

BARNEHAGER

Barnehagesektoren er i stadig utvikling og endring. Det er kom i 2017 ny forskrift til Barnehageloven; Rammeplan for barnehage med virkning fra 1.august 2017. Der stilles strengere krav til kvalitet. I rammeplanen er det krav til barnehagen om at den «skal». Det gjør det lettere å kontrollere at barnehagene utfører oppgavene de er satt til å gjøre.

Stortingsmelding 19; Tid for lek og læring – bedre innhold i barnehagen, gir klare ambisjoner om å utvikle innholdet i barnehagetilbudet slik at alle barn får et tilbud av god kvalitet. Foreldre skal føle seg trygge på at barna deres har det godt i barnehagen. Barnehagetilbudet skal fortsatt bygge på den nordiske tradisjonen med et helhetlig læringssyn og en integrert barnehage for alle under skolepliktig alder. Kompetanseheving av alle ansatte er prioriterte oppgaver. Stortingsmelding 24; Framtidens barnehage vier også bemanninga i barnehagen stor plass. «De ansattes kompetanse er den viktigste enkeltfaktoren for at barn skal trives og utvikle seg i barnehagen.» Fra 01.august 2018 ble det innført ny bemanningsnorm og ny pedagognorm i barnehagene. Disse kravene oppfyller alle barnehager i Balsfjord kommune.

Det er åpnet for et mer fleksibelt barnehageopptak, der barn kan få plass utenom hovedopptaket dersom det er ledig kapasitet. I Balsfjord kommune har barn etter fylte 1 år rett til

barnehageplass, dersom de søker innen hovedopptaket.

God kunnskap om tilstanden i barnehagesektoren er avgjørende for kvalitetsutvikling, og for å kunne styre og utvikle sektoren i riktig retning. Fra januar 2018 kunne ikke 3 åringer lengre telles som 1. Da ble det ikke lengre frigitt plasser i barnehagen i januar og det har skapt noen utfordringer for suppleringsopptaket. Dette i tillegg til ny pedagognorm, gjør at Balsfjord kommune må se på opptaksområdene i større målestokk. Da vil ressursene utnyttes bedre, men det kan også medføre at foresatte ikke får plass til barna i den barnehagen de ønsker.

Balsfjord kommune har en egen plan for tilsyn etter lov om barnehager som følges for å ivareta kommunes ansvar som Barnehagemyndighet. Dette er en arbeids- og ressurskrevende oppgave. Balsfjord kommune hadde i 2019 tilsyn fra Fylkesmannen i Troms og Finnmark, der påse-ansvaret til kommunen ble kontrollert. Det jobbes med å lukke påleggene fra tilsynet høsten 2019.

Barnehagene har for barnehageåret 2019/2020 fått tildelt midler til både vanntilvenning og deltakelse i den nasjonale satsingen inkluderende skole- og barnehagemiljø. 5. åringene, skal få tid i bassenget slik at de er bedre rustet til svømmeopplæringa i skolen. I lys av høring om endring i barnehageloven, der er det skal sikres at alle barnehagebarn har et trygt og godt barnehagemiljø, må dette være i fokus i barnehagene. Dette gjøres i den nasjonale satsingen alle barnehagene i Balsfjord kommune deltar i, også de private barnehagene.

Balsfjordbarnehagen har behov for digitalt utstyr og programvære både for ansatte og barna. I IKT-planen for barnehagene ligger det at diverse IKT-innkjøp i

planperiode 2020-2023. Dette er en forutsetning for økte digitale ferdigheter hos barna.

Foresatte med lav inntekt kan søke kommunen om «Redusert foreldrebetaling og gratis kjernetid (2., 3., 4. og 5.åringer)». Dette er en noe uforutsigbar kostnad for kommunen.

KOMMUNALT TILSKUDD TIL IKKE-KOMMUNALE BARNEHAGER

Tilskudd til private barnehager skal beregnes særskilt ut fra et eget regelverk. Med utgangspunkt i regnskap 2 år før tilskuddsåret beregnes det en stykkpris avhengig av gjennomsnittlig utgiftsnivå pr barn i de kommunale barnehagene.

Tilskudd til familiebarnehage blir beregnet etter nasjonale satser så lenge kommunen ikke har egen familie barnehager.

I tillegg utbetaler kommunen beløp til spesialpedagogisk hjelp etter enkeltvedtak ut fra sakkyndig vurdering. Også kompensasjon for søskenmoderasjon og redusert foreldrebetaling i private barnehager betales av kommunen.

Tilskudd er en noe uforutsett kostnad.

KULTUR/INTEGRERING

Folkebiblioteket holder åpent 27 timer per uke, tirsdag til lørdag. De arrangerer flere prosjekter som bl.a. språkkafé, intimkonserter, utstillinger, ulike aktiviteter og verksted, eventyrstunder og kurs. De har en samarbeidsavtale med grunnskolene og fungerer som skolebibliotek for Storsteinnes skole.

Kommunen driver en lovpålagt kulturskole. Skolen gir et godt tilbud til mange enkeltelever, kor og korps. Det er

lagt opp til en desentralisert profil. Det samarbeides tett med kulturskolene i Storfjord og Lyngen med fokus på utviklingsarbeid. Videre er det flere tiltak hvor kulturskolen og frivillig kulturliv samarbeider med andre fagtjenester i kommunen. Her kan nevnes «Bry Dæ» - prosjektet, markering av verdensdagen for psykisk helse, minikonserter, besøk på sykehjem osv.

Balsfjord kommune inngår som en del av Midt- Troms Museum, og yter tilskudd til museet i henhold til inngått avtale.

For øvrig har kommunen et variert og rikt kulturliv; flere kor, generasjonskorps, drama- og revyag og flere aktive idrettslag.

FLYKTNINGETJENESTEN

Balsfjord kommune mottar i dag integreringstilskudd for 64 personer. Det er i tillegg født noen barn etter ankomst til Norge, så det bor totalt 71 personer med flyktningebakgrunn i kommunen som er registrert i flyktingetjenesten. Det er vedtak om bosetting av 12 personer i 2019, og vi har per i dag bosatt 6. Forventer bosetting av de siste 6 i løpet av høsten. De fleste bosatte er barnefamilier, og ca. halvparten av de bosatte er under 18 år.

Flyktingetjenesten styres i hovedsak av Introduksjonsloven som betyr at alle voksne som bosettes etter særskilt avtale med IMDI skal starte med et 2-3 årig kvalifiseringsløp (introduksjonsprogram) på full tid (37,5 timer uke, 5 uker ferie pr år) med mål om ordinært arbeid, eller ordinær utdanning etter avsluttet program. Tiltak i programtiden er bla. norskopplæring, samfunnskunnskap, boveiledning, brannvern, førstehjelp og arbeidsrettede tiltak som språk-

/arbeidspraksis. Vi erfarer at ingen deltakere har gått ut av programmet uten videre sysselsetting. Mange går over i ulike skoleløp på videregående skoler, og noen har fått ordinær jobb etter avsluttet program. Vi har et tett samarbeid med NAV, og enkelte går over i videre kvalifiserings/arbeidstiltak i regi av NAV.

De fleste er bosatt i kommunale boliger per i dag.

5.2 HELSE, SOSIAL OG OMSORG

Kommunens andel eldre øker jfr. folketallsutviklingsoversikt i økonomiplanen. Økt antall eldre påvirker etterspørsel etter kommunale helse og omsorgstjenester, både i hjemmetjenester og i institusjonene. Flere eldre ønsker å bo i eget hjem eller tilrettelagt bolig med hjemmetjenester. Kvalitetsreformen «Leve hele livet» er en ny nasjonal satsing med fokus på flere tiltak for eldre, hvor målet er å fremme trygghet, trivsel, aktivitet og sammenheng i helse- og omsorgstjenestene.

Det er behov for kompetanse og tiltak innen rehabilitering for å øke og vedlikeholde funksjonsnivå, noe som krever samarbeid med flere tjenesteområder. Økt etterspørsel av tjenester har også sammenheng med tidlig utskrivning etter behandling i spesialisthelsetjenesten.

Endringer og oppgaveforskyvning mellom kommune- og spesialisthelsetjenesten gir faglige utfordringer. Det er behov for fagpersonell med nødvendig fagkunnskap for å ivareta oppgaver, samt utvikle tjenester og tiltak.

Demografisk utvikling viser hvordan alderssammensetningen endrer seg. Dersom denne utviklingen fortsetter, vil kommunen ha færre innbyggere i yrkesaktiv alder til å løse kommunale oppgaver. Det er behov for innovasjonstiltak og ny teknologi i tjenestene, noe som er ressurskrevende.

Nasjonale føringer krever også prioriteringer og tilbud innen rus- og psykisk helsearbeid. Nye pakkeforløp for utredning og behandling påvirker til funksjoner og oppgaver i kommunehelsetjenestene.

Det er behov for økt samhandling og koordinering i pasientforløp for å ivareta nye oppgaver i kommunen. Organisering av tjenestene må også sees i sammenheng i hele helse- omsorgs- og behandlingsskjeden.

En økende andel yngre med kroniske lidelser og funksjonshemninger har behov for tjenester, inklusiv aktivitet som habilitering og/eller rehabilitering. Kommunen har flere yngre med helse og bistandsbehov som gis tilbud i egne boliger, eller tilrettelagte kommunale boliger.

Videre arbeid må fokusere på koordinering for samordning, effektiv drift, samt utvikle bærekraftige fagmiljø. Det er interkommunale avtale med Storfjord kommune for drift av legevakt og kommunal akutt døgnplass (KAD) ved Balsfjord Bo- og servicesenter (BBS). Det utredes muligheter for utvidet samarbeid for lege- og jordmortjenester med Storfjord kommune.

Personer med utviklingshemming som bor i boliger blir eldre, og flere kan ha behov for andre tjenester fra øvrige helse- og omsorgstiltak. Dette stiller krav til kompetanse i flere fagtjenester, eks institusjoner.

Det er et kjent rusmiljø i kommunen, og nærområder til kommunen. Fagtjenestene har fokus på forebyggende arbeid for å unngå, og minimalisere ny rekruttering til miljøet. Samtidig har mennesker med rusutfordringer behov for verdige og gode tjenestetilbud. Forebyggende og holdningsskapende arbeid i samarbeid med skole og øvrige fagtjenester må ivaretas gjennom gode systemiske modeller for samhandling og faglige tilbud.

Implementering av systemisk samarbeidsmodell «Bedre tverrfaglig innsats for utsatte barn og unge» (BTI) vil

styrke oppfølging og samarbeid mellom unge/familie, skole, barnehage og øvrige fagtjenester i kommunen.

Barnevernstjenesten har tre av seks stillinger som finansieres av statlige øremerkede midler. Fagtjenesten må ha fokus på forebyggende arbeid med tiltak og innsats som reduserer, og kan bidra til å unngå omsorgsovertakelse der det er mulig.

Kommunen har fra 01.01.2019 hatt akuttberedskap i kommunalt barnevern, hvor tjenesten er kjøpt fra Tromsø kommune fra mars 2019. Veiledning til foreldre og oppfølging i hjemmet er prioriterte oppgaver. Det er oppmerksomhet på vold i nære relasjoner. Det er også fokus på forebygging og samarbeid i tjenestene i arbeidsutvalget i politirådet i regionen.

I 2020 vil det fremlegges utredning om mulig interkommunal løsning for drift i fremtidig barnevernstjeneste i kommunen.

Ansatte erfarer økende press og etterspørsel av tilbud. Dette som følge av sammensatte oppgaver som følge av helseutfordringer, særlig innen rus, psykisk helse og utfordrende adferd. Samtidig er der utfordringer for å ivareta faglig forsvarlighet i forhold til ressurser og behov, noe som omfatter behov og ønsker hos tjenestemottakere / innbyggere i hele helse- og omsorgstjenesten.

PERSONELLTILGANG OG KOMPETANSEBEHOV

Tilgang på arbeidskraft innen helse- og omsorgstjenesten er begrenset, samtidig som det er behov for personell med fagkompetanse for å løse dagens og fremtidens oppgaver. Tiltak for

rekruttering må ha stor oppmerksomhet i fremtiden.

Det legges til rette for videreføring av lærlinger for rekruttering, men også andre tiltak er nødvendig for å rekruttere til faglige stillinger. Det er også behov å utrede tiltak for flere heltidsstillinger i kommunen. En videreføring med unge arbeidstakere i omsorgstjenestene øker rekruttering til yrkene.

Statlige tilskudd via Fylkesmannen tildeles til kompetanse- og innovasjon, noe som stimulerer til utdanning og nye tiltak. Dette omfatter grunnutdanninger for helsesekretær, helsefagarbeidere, verne- og sykepleiere, samt spesialutdanninger, eks innen rus, psykisk helse, eldre- og kreftomsorg.

Det er behov for tiltak som styrker utvikling av fagmiljø, noe som er nødvendig for fremtidens tjenester i kommunen. Det er særlig behov for helsepersonell med utdanning fra universitet/ høyskole, noe som er utfordrende å rekruttere og beholde i konkurranse med andre fagmiljø utenfor kommunen.

Balsfjord kommune må arbeide tett med legetjenesten for å videreføre dagens stabilitet. Fylkeslegen signaliserer at det i fremtiden kommer til å være fare for kollaps innen fastlegeordningen dersom ikke det gjøres tiltak for å sikre tjenestene i kommunene. Utfordringen er allerede tilstede i flere kommuner hvor rekruttering er vanskelig.

FOREBYGGENDE TILTAK BARN OG UNGE

Flere barn og unge opplever press, krav og forventninger, hvor det er viktig at ansatte i kommunale tjenester har kunnskap fra flere fagområder, som bla kropp og helse, psykisk helse, mobbing, vold og rusbruk. Nye nasjonale krav er å ha tilsatt psykolog i helse- og omsorgstjenestene fra 2020. Dette forventes å bli fast ordning også i vår kommune.

Tiltak innen forebyggende arbeid som BRY DÆ videreføres med små økonomiske midler, og med bidrag fra private aktører.

NAV er fra 2018 etablert som interkommunalt kontor med Storfjord kommune. Tjenestene har fokus på arbeid og velferdsordninger, samt fokus på ivareta barns beste i forvaltningen. Det er også etablert eget ungdomsteam for tilbud rettet mot denne aldersgruppen.

Det er behov å videreføre tiltak til barn, unge fra familier med lavinntekt for å gi alle muligheter for deltagelse og mestring, Herunder også samhandling og integrering av bosatte flyktninger i lokalmiljøet.

SAMHANDLING

I 2020 vil det fortsatt være behov for å videreutvikle samhandlingsarenaer både innen kommunen, med spesialisthelsetjenesten og øvrige samarbeidspartnere. Pasientsentrerte helsetjenester og gode pasientforløp skal sikre tilbudet til mennesker med sammensatte lidelser og store helsemessige utfordringer.

Målet for Balsfjord kommune skal være å gi tjenestetilbud til innbyggerne i tråd med

intensjonen i samhandlingsreformen og gjeldende lovverk. Dette fordrer at kompetansebygging og rekruttering vektlegges.

Helse og omsorgstjenestene må arbeide med gode pasientforløp, effektiv drift, samt ivareta kvalitet i tjenestene for forsvarlige tjenester.

ELEKTRONISK SAMHANDLING/ IKT-PLAN HELSE OG OMSORG

Helse og omsorgstjenesten har flere fagsystemer som samhandler internt i kommunen, og med eksterne samarbeidspartnere. Det kreves videreutvikling og kompetansehevende tiltak for å ta i bruk utvidende muligheter i fagsystemene. Det jobbes med veiledere for å sikre utredning og dokumentasjon for tjenester og vedtak, samt tilbud i de ulike fagtjenester.

6 INVESTERINGER

6.1 FORSLAG TIL INVESTERINGSPROGRAM 2020

	Finansiering 2020					Sum finansiering
	Fra drift	Bruk av ubrukte låne-midler	Bruk av mva komp	Fra fond	Nye lån	
IKT - Digitalisering av eiendomsinformasjon		200	50			250
IKT - Fiber til kommunale tjenestesteder på Storsteinnes		1 000				1 000
IKT - Planregister/innsyn		100	25			125
IKT - Streaming av politiske møter		165	42			207
Ny brannstasjon		2 049	6 250		22 951	31 250
Tomt ny brannstasjon				2 000		2 000
Ny chassis til tankbil for brann og redning		2 000	500			2 500
Sandselva bru		2 500	625			3 125
BBS - brannvarslingsanlegg		250	63			313
BBS - kjøkken		8 309	2 077			10 386
Kirkeveien - totalreovering 3 bad		355	89			444
Legevakt - ny pasient inngang		259	65			324
Malangstun - nye pasientstoler		150	37			187
Malangstun - reovering av 2 stk leiligheter		250	62			312
Malangstun - utskifting av kjøleanlegg		300	75			375
Moan barnehage - forhøyning av gjerdet, flytte hovedport		250	62			312
Norskjosbotn skole - sikring av skolegård		200	50			250
Pettersborgveien - tilleggsbevilgning toalett		120	30			150
Rådhuset - lukking branntilsyn			50	200		250
Rådhuset - nytt ventilasjonsanlegg			669	2 677		3 346
Rådhuset - taklekkasje kommunestyresalen			100	400		500
Rådhuset - varmekilde/elektrokjele		377	800	2 823		4 000
Sand skole - asfaltering fra parkeringsplass til inngangsparti		111	28			139
Startlån					14 000	14 000
Avdrag tidligere startlån						3 543
KLP egenkapitalinnskudd	1 478					1 478
Salgsinntekter investering - avsettes til investeringsfond						350
Sum	1 478	18 945	11 749	8 100	36 951	81 116

*) alle tall i hele tusen

Årets investeringsprogram er fremkommet etter innmeldte behov fra enhetsleder og byggforvaltning. Innmeldte investeringsbehov fra enhetsledere viser seg i stor grad og ikke tilfredsstillende kravet for å kunne definere det som investering, men er som en følge av manglende vedlikehold over tid. Byggforvaltning jobber med kartlegging av fremtidige behov, både på drift og investering, som skal gi et godt grunnlag for prioriteringer i fremtiden. Pga kapasitetsproblemer har dette arbeidet ikke vært ferdig i tide til å gi et grunnlag for årets budsjett. I årets budsjett har man lagt til grunn det som anses som et «must» for at tjenestene skal kunne opprettholde forsvarlig drift.

På kommunale veier er det et stort etterslep. Flere av veiene vil innen få år ha behov for større opprusting som kan komme innenfor kategorien investering. Også på bruene er det et etterslep. I 2020 skal det gjennomføres inspeksjon på flere av de dårligste bruene og det vil gi et godt grunnlag for fremtidige vedlikehold- og investeringsbehov på disse.

For å finne økonomisk handlingsrom for årets investering har man gjennomgått «sovende» investeringer og foreslår å avslutte flere for å frigjøre allerede vedtatt finansiering både bruk av lånemidler, men også bruk av ubundet kapitalfond. Bakgrunnen for at man har valgt denne løsningen er fordi man anser nye investeringer på andre områder som mer prekær enn de som foreslås avsluttes. Tabellen nedenfor viser anlegg som foreslås trukket tilbake.

Anlegg	Investeringsprosjekt	frigjøring av tidligere lånemidler	ubundet kap.fond	Tilb.før. til disp.fond
611803	Ny barnehage Malangseidet	2 041		
612102	Overvannsleding Nordkjotsbotn	196		
614111	Veglysbu Laksvatn og Bomstad bru		1 075	575
615809	Renovering/oppgr. av utleieboliger		7 030	
615810/ 612821	Invest. i iht Resight-rapport/ Inv. i iht. Tilstandsrap. Formålsbygge	2 828		
616801	Branntek.friskm. Malangseidet skole	1 000		
618113	Utvidelse kirkegård	200		
618801	Vognskur Nordkjotsbotn barnehage	100		
618808	Utbedring basseng Sand	4 245		
619103	Skutvik bru	1 335		
Sum frigjøring av tidligere lånefinansiering		11 945	8 105	575

Tabell 2. Prosjekter foreslått trukket tilbake

Med å avslutte «sovende» investeringer har man frigjort kr 11,9 mill i lånemidler og kr 8,6 mill i fondsmidler, herav kr 575 000 som tilbakeføres til disposisjonsfondet. I tillegg til denne frigjøringen brukes det kr 7 mill av ubrukte lånemidler til årets investering. Årets lånebehov utgjør kr 36,95 mill, herav kr 14 mill til startlån.

MERKNAD TIL PROSJEKTER SOM FORESLÅS TRUKKET TILBAKE

NY BARNEHAGE MALANGSEIDET

Vedtaket er flere år gammel og utviklingen i barnetall viser ikke at det på nåværende tidspunkt vil være behov for ny barnehage. Dersom behovet i fremtiden endre vil det uansett være påkrevd med en ny kostnadsberegning.

OVERVANNsleding NORDKJOSBOTN

Gammelt vedtak med stor usikkerhet i grunnlaget for bevilgningen. Det må

avklares hvilken sektor som skal ivareta saken - Balsfjord kommune ved rådmannen eller Balsfjord kommunalteknikk KF.

VEGLYS BRU LAKSVATN OG BOMSTAD BRU

Gammelt vedtak. Oppføring av veglys lags fylkesvei behøver en intensjonsavtale med fylket på å forta drift og vedlikehold av veglysene. Slik avtale finnes ikke. Erfaringsvis er det en økonomisk risiko å forskuttere kostnader uten avtale.

RENOVERING/OPPGR. AV UTLEIEBOLIGER

Sekkepost bevilging uten eierforhold. Dette er ikke i tråd med dagens praksis.

INVEST.IHHT RESIGHT-RAPPORT/ INV.IHHT. TILSTANDSRAP. FORMÅLSBYGG

Sekkepost bevilging ut eierforhold. Ikke i tråd med dagens praksis.

BRANNTEK.FRISKM.MALANGSEIDET SKOLE

Ut i fra manglende tilbud på å utføre oppdraget frigjøres midlene inntil fremtidig skolestruktur er vurdert av kommunestyret.

UTVIDELSE KIRKEGÅRD

Det viser seg at kommunen ikke behøver å erverve eiendom for utvidelse av Vang kirkegård. Før en utvidelse kan gjennomføres må det utarbeides en reguleringsplan som ikke kommer inn under kriterier for investering.

VOGNSKUR NORDKJOSBOTN BARNEHAGE

Det er vedtatt at Nordkjosbotn barnehage skal utvides/renoveres og behovet for vognskur er endret. Behovet for soveplass blir dekket på annen måte i forbindelse med arbeidet som skal gjennomføres.

UTBEDRING BASSENG SAND

Med bakgrunn i at ingen entreprenører har innlevert tilbud trekkes bevilgningen tilbake i påvente av «veien videre».

SKUTVIK BRU

Bevilget beløp er langt lavere enn virkelig behov. Dersom investeringen på Skutvik bru skal kunne åpnes må totalt bevilgningen lyde på kr 3,51 mill. I tillegg vil det være behov for opprusting av Skutvik vei i størrelsesorden kr 3,51 mill som ikke vil kunne henføres til investeringsregnskapet. Totalt sett ansees Sandselv bru som mer kritisk for øyeblikket og med å trekke tilbake investeringen på Skutvik bru i denne omgangen vil man kunne gjennomføre investeringen på Sandselv bru.

Alle prosjekter som foreslås trukket tilbake må innmeldes som nye tiltak i fremtidige budsjettarbeid dersom jobben skal gjennomføres.

6.2 INVESTERINGER 2020

IKT

Tidligere års praksis om å legge frem egen politisk sak vedrørende rullering IKT plan

videreføres ikke. I årets investeringsprogram legges det opp til en bevilgning pr behov og ikke som er sluttsum av flere behov. Innkjøp av IT utsyr tilhøre drift og kommer ikke frem her. Årets investering på IKT vil være.

Digitalisering av eiendomsinformasjon som bla planer, regulering, dispensasjoner som deretter kan gjøres tilgjengelig via kart. Vil forenkle saksbehandlingen betraktelig og ikke minst god oversikt for både administrasjon og politisk nivå.

Utbygging av fiber til kommunale tjenestesteder på Storsteinnes som i dag har gammel radio forbindelse med dårlig kapasitet. Stopper dagens løsning opp helt vil det ha store konsekvenser for helsesektoren.

Planregister/innsyn for arealplaner, planforslag, dispensasjoner m.m. og forenkle innsyn. Et oppdatert planregister har stor nytteverdi for samfunnet, både for egen forvaltning, publikum, næringslivet og lokaldemokratiet.

Streaming av politiske møter med integrasjon mot sak-/arkiv med direkte tilgang til saksdokumentene i den enkelte sak. Det vil være mulighet for talerlistemodul som gir mulighet til å spole til talere i hver sak. Mulighet for direktesending på sosiale medier. Dagen løsning er manuell, med store begrensninger.

NY BRANNSTASJON

Bygging av ny brannstasjon er vedtatt i k-sak 17/19 av 25.09.19. I tillegg til selve bygge kostnadene vil det påløpe kostnader til kjøp av areal og opparbeidelse av tomten. Bygge kostnadene inkl tomtekostnader er stipulert til kr 33,2 mill inkl mva ut i fra erfaringstall i andre kommuner. Herav tomtekostnader 2 mil.

NY CHASSIS TIL TANKBIL FOR BRANN OG REDNING

Dagen tankbil har store rustskader og det er oppdaget sprik i girkasse. Bli ikke skadene utbedret vil bilen bli avskiltet innen utgangen av mars 2020. Med å kjøpe nytt chassis og flytte over tanken vil være en bedre løsning på sikt enn å kjøpe en nyere brukt tankbil.

SANDESELVA BRU

Brua har i dag store forvittringer, avskallinger, utvasking og blottlagt av armering i begge landkar. Skadene har medført nedsatt bæreevne og trafiksikkerhet. En større flom i elven vil raskt forverre situasjonen drastisk og medføre at brua må stenges uten erosjonssikring. Det vil bli sett på mulighet for at deler at arbeidet kan komme innenfor klimatilpasninger og mulighet for eksternt tilskudd. Så lenge dette er en ukjent faktor legges det opp til full lånefinansiering.

INVESTERINGER I TILKNYTTING TIL BBS

Dagen brannvarslingsanlegg er gått ut på dato og må fornyes/forbedres. Det er vanskelig å finne deler til dagens anlegg og en driftsstans vil føre til en stor risiko for pasienter og personale.

En større renovering/ombygging er nødvendig for å ivareta forsvarlig drift av kjøkkenet i fremtiden. Dagens kjøle-/fryserom er av eldre årgang og har påført kommunen store akutte vedlikeholdskostnader. Det er usikkert hvor lenge anleggene vil holde. Ved ombyggingen slik at kjøle- og fryseanlegg flyttes til samme etasje som kjøkkenet vil man avvikle vareheisen som har stor slitasje. Vareheisen må skiftes ut innen

kort tid dersom kjøle-/fryseanlegg forblir i kjelleren.

KIRKEVEIEN

3 av badene i institusjonsleilighetene må renoveres pga slitasje, fukt og råteskader. Det bør gjøres nå for å opprettholde standard, verdi og teknisk levetid på bygget. Ved etablering ble det ikke tatt høyde for større slitasje enn normalt.

NY INNGANG TIL LEGEKONTORET

Dagens legevaktinngang, som er ambulanseinngangen, benyttes som venterom utenom kontortid. Det er ingen fasiliteter som WC, varme eller tilgang til vann. Ved bygging av ny inngang til legekantoret kan dagens venterom med tilgang til WC og vann benyttes også ved legebesøk utenom ordinær kontortid.

INVESTERINGER I TILKNYTTING TIL MALANGSTUN

Enheten har behov for nye pasientstoler. Dagens stoler er fra når bygget var nytt og tåler ikke mere reparasjoner.

2 av leilighetene har behov for oppgradering som følge av sopp og råtedannelse i dag. Ved etablering var det ikke tatt høyde for at leilighetene ville bli utsatt for hardere bruk enn normalt pga helsetilstand til enkelte av beboerne.

Utskifting av kjøleanlegg da dagens anlegg er utgått på teknisk levetid som medfører stor risiko for havari med påfølgende driftskonsekvenser.

MOAN BARNEHAGE

Gjerdene rundt barnehagen er for lav. Barn kan lett gå over disse vinterstid da barnehagen ligger på en snørik sted, og snørydding er vanskelig å gjennomføre ved gjerdene. I tillegg ligger det en blindsoner ved hovedporten som gjør at porten må flyttes.

NORDKJOSBOTN SKOLE

Sikring av skolegård med gjerdar og porter i inngangsparti pga elever som ikke har forutsetninger til å forstå at trafikk er farlig. Ved tilsyn fra kommunelegen ble det påpekt at sikring av skolegården ikke var tilfredsstillende.

PETERSBORGVEIEN

I 2017 og 2019 var det bevilget til sammen kr 300 000 til å ombygging av bod til besøkstolett. Det viser seg at tidligere bevilget beløp ikke dekkar kostnadene ved å legge inn avløp og vann.

Tilleggsbevilgning er påkrevd for å få utført jobben

RÅDHUSET

Lukking av branntilsyn medfører rivning av eksisterende vegger med branndører. Det må settes opp nye brannveggar og branndører. Dette gjelder trappegangen mellom etasjene skal være egen branncelle.

Taklekkasje kommunestyresalen må telles med utskifting av duk på den delen som er over kommunestyresalen. Eventuelle sopp/råteskader som er utviklet over tid må det gjøres noe med. Vannskadet isolasjon må skiftes. Dersom det er mer råte/sopp enn antatt kan jobben bli mer krevende.

Dagens ventilasjonsanlegget og el-kjelene er utslit og må skiftes ut. Det er avdekt varmgang i interne koblinger i el-kjelene. Styringssystemet fungerer ikke, noe som medfører høyt energibruk. I tillegg avgir varmekilden liten varmeeffekt.

Utskifting vil innebære bytting av ventilasjonsaggregat, styringssystem og varmekilde/el-kjeler. Dagens kanaler er tenkt gjenbrukt.

SAND SKOLE

Skolen har foresatte som er avhengig av rullestol. For å gjøre adkomsten tilgjengelig må det asfalteres fra parkeringsplass til inngangsparti.

KAPITALINNTEKTER SALG AV MASSER OG SALG AV TOMTER

Gjennom året tar privat aktører ut stein på kommunal eiendom – Bergneset - for salg. Slikt uttak generer en inntekt for kommunen som skal inntektsføres i investeringsregnskapet. Salg av kommunale tomter inngår også i investeringsregnskapet

Inntekter fra salg av masser har de siste årene ligget rundt kr 350 000. Det er for tiden liten etterspørsel etter kommunale tomter og man anser det ikke som realistisk å budsjettere med inntekt av tomtsalg.

EGENKAPITALINNSKUDD KLP

Kommunen plikter og øke årlig kommunens egenkapital i KLP ut i fra forhold til fremtidige forpliktelser. For 2020 er dette beregnet til kr 1 478 000. Utgiften skal i henhold til regnskapsreglene føres over

investeringsbudsjettet, men kan ikke finansieres med lånemidler. I 2020 legges det opp til at dette finansieres 100% med overføring fra drift.

STØRRE PÅGÅENDE INVESTERINGSTILTAK FRA TIDLIGERE ÅR

Prosjektnavn	Total budsjett
Nytt toalett Petersborg	337 000
Takvassbru	3 375 000
IKT plan generell- rullering	4 754 632
HR verktøy	200 000
Alarmsystem BBS	537 000
Kuben	31 177 000
Utbygging/ombygging Nordkjosbotn barnehage	16 950 000

Nytt toalett Petersborg er ikke gjennomført pga for lav bevilgning i henhold til kostnadene. Forventet gjennomført i 2020 dersom tilleggsbevilgning blir vedtatt.

Takvassbru er under prosjektering og vil bli lag ut på anbud så snart prosjekteringen er gjennomført.

Rullering generell IKT pågår med større oppgraderinger/ evt ny programvare som bli gjennomført fortløpende. De største elementene er sak-/ arkiv system og økonomisystem. Etter oppgradering av økonomisystem vil HR verktøy bli innkjøpt.

Alarmsystemet på BBS er defekt og må skiftes ut. Det innebærer alarmsystem på dører skjermet avdeling og alarmsystem på hvert enkelt rom. I 2. tertialrapport 2019 ble det overført kr 337 000 fra

prosjektet «sikring av rådhuset og Malangstun» for at prosjektet kunne gjennomføres. Prosjektet vil bli lagt ut på anbud i løpet av året.

Sikring av rådhuset og Malangstun vil bli utredet på nytt i 2020, og nytt tiltak vil bli vurdert i forbindelse med budsjett for 2021.

Renovering/ ombygging av Kuben er i slutfasen. Leiligheten forventes å være

ferdig til innflytting på slutten av året. Det vil gjenstå litt etterarbeid for prosjektet kan anses som ferdig. Forventes ikke lukket før i 2020.

Utbygging/ombygging Nordkjosbotn barnehage har anbudfrist 01.11.19. Forventes oppstart tidlig i 2020.

7 DRIFTSTILTAK

7.1 INNARBEIDEDE DRIFTSTILTAK

Parallelt med arbeidet med driftstiltak er alle rammene gjennomgått mht. konsekvensjustering av faktisk driftsnivå, med henblikk på å fange opp prisøkninger og lignende. Dette består av mange, og i hovedsak små, justeringer, og er ikke synliggjort. Der slike momenter har vært i en gråsoner mot «driftstiltak» er de definert inn i kategori «driftstiltak» av hensynet til synliggjøring ovenfor kommunestyret. Oversikten nedenfor er sortert pr rammeområde, og viser hvilke «tiltak» som er innarbeidet.

Innarbeidede driftstiltak (1000 kr)	2020	2021	2022	2023
<u>Politisk Styrings-/folkev.organer</u>				
Valg 2021 og 2023	0	373	0	373
<u>Rådmannen m stab</u>				
Fagsupport personal/HR (infotjenester)	14	14	14	14
<u>Økonomi og interntjenesten</u>				
IKT: programvare for økonomirapporteringsverktøy	57	47	47	47
Uttrekk elektronisk arkiv	40	0	0	40
150% nedgang pga overføring av skatteoppkreverfunksjon	-542	-929	-929	-929
<u>Havn</u>				
40 % økning fagleder havn	0	0	0	0
<u>Brann og redning</u>				
Fast helge sjåførvakt året rundt	107	107	107	107
Utdanne flere sjåførere	50	0	0	0
Utdanne 3 konstabler til røykdykkere /redning	75	0	0	0
100% feier pga økt antall objekt for feiing/ tilsyn	0	0	0	0
<u>Landbruk</u>				
40% økning stillingshjemmel landbruk	205	205	205	205
<u>Fellesutgifter sentraladm</u>				
Tilpasning/etablering av bolig	250	250	250	250
Økt tilskudd til SMISO	5	5	5	0
Økt tilskudd kirkelig formål: Flytting av kirkekontoret	20	0	0	0
Økt tilskudd kirkelig formål: Vedlikehold Balsfjord kirke	50	0	0	0
Økt tilskudd kirkelig formål: Vedlikehold Malangen kirke	25	0	0	0
<u>Veg</u>				
Økt veivedlikehold	1 000	1 000	1 000	1 000
<u>Malangseidet skole og SFO</u>				
Midlertidig stenging av Malangseidet skole	-1 977	-2 296	-2 295	-2 293
<u>Fellesutg. skole, SFO og voksenoppl.</u>				
Ekstraordinær skoleskys for elever Malangseidet skole	320	0	0	0
Leirskole	349	274	340	261
49% økning stillingsressurser i SFO	244	205	205	205

Forts. Innarbeidede driftstiltak (1000 kr)	2020	2021	2022	2023
Fellesutgifter barnehager				
Maks pris barnehage	-391	-391	-391	-391
Balsfjord bo- og servicesenter				
100 % avdelingsleder- styrke ledelse BBS	657	657	657	657
198 % stilling- økning natt BBS	1 017	1 017	1 017	1 017
40 % helsefagarbeider- bemanning i helger BBS	239	239	239	239
Boligtjenesten funksjonshemmede				
Leasingbil - avlastningsbolig for barn og unge, N.botn	40	40	40	40
21 % miljøarbeider- avlastning erstatter behov for SFO	82	82	82	82
50 % stilling miljøarbeider Midttun/St.nes nye boliger	245	327	327	327
Hj tjen Nordkjosb og Laksvatn				
20 % stilling helsefagarbeider, N.botn hjemmetjeneste	147	147	147	147
Felles helse og omsorg				
Dag-aktivitetstilbud hjemmeboende med demens	285	285	285	285
Heldøgn botiltak -ungdom	0	2 000	2 000	2 000
Trygghetsalarmer, innkjøp 5 nye pr år	17	17	17	17
50 % stilling kreftsykepleier	344	344	344	344
Barnevern				
20 % tilsynsfører barn i forsterheim- engasjement 2 år	68	68	0	0
Helse og familieenhet				
10 % helsesykepleier	66	66	66	66
100 % stilling kommune psykolog	666	836	836	836
40 % miljøterapeut/miljøarbeider- rusfaglig arbeid	247	247	247	247
Kultur og integreringsenhet				
20% økning faglederressurs voksenopplæring	144	144	144	144
Renter og avdrag				
Avdragsuttsettelse	-1 200	-1 200	-500	0
Årsoppgjørdisposisjoner				
Sluttsaldering avsetning/bruk fond	639	-639	0	112
Nettosum innarbeidede driftstiltak	3 604	3 542	4 507	5 448

7.2 IKKE INNARBEIDETE DRIFTSTILTAK

I budsjettprosess er det kommet en rekke innspill på driftstiltak som det ikke er funnet rom for. Disse synliggjøres nedenfor.

Driftstiltak som ikke er prioritert (1000 kr)	2020	2021	2022	2023
Økonomi og interntjenesten				
Integrasjon fagprogram Merzell og sak/arkivsystem	50	50	50	50
Kostrahjelp	36	36	36	36
KS læring	13	13	13	13
Kursing KomTek	10	10	10	10
Oppgradering arbeidsgiverkontroll	5	0	0	0
SvarUT for fagprog Visma Profil og Familia	35	35	35	35
Næringsarbeide				
Medlemskap Senja Næringshage	100	100	100	100
Veg				
Vedlikehold Fjellfroskveien	500	0	0	0
Vedlikehold Sentrumsveien Nordkjotsbotn	1 800	0	0	0
Vedlikehold Skutvik vei	2 500	0	0	0
Vedlikehold Sæter bru i Tamokdalen	900	0	0	0
Vedlikehold Tverrveien	1 000	0	0	0
Vedlikehold veger i boligfelt på Storsteinnes	1 500	0	0	0
Sand skole				
Falldemping lekeapparater og utbedring uteområdet	30	30	0	0
Nettvett og antimobbedredrag	20	0	0	0
Fellesutg. skole, SFO og voksenoppl.				
Forprosjekt nytt lærerverk	20	0	0	0
Funksjonstillegg spesped Balsfjord skolen	134	134	134	134
Funksjonstillegg styrking kontaktlærer Balsfjord skolen	134	134	134	134
Funksjonstillegg trinnkordinator Balsfjord skolen	129	129	129	129
Insight lisens	59	59	59	59
Programmet Engage	10	10	10	10
Nordkjotsbotn barnehage				
Lek og syselsettingsmateriell	25	0	0	0
Malangen barnehage				
Justering av feriestengt barnehage fra 4 til 3 uker	110	110	110	110
Moan barnehage				
Brøyte/snømaking	70	70	70	70
Balsfjord bo- og servicesenter				
Leasingbil kreftsykepleier	78	78	78	78
Boligtjenesten funksjonshemmede				
206 % stilling- praktisk bistand natt- Kirkeveien	1 132	1 132	1 132	1 132
31 % miljøarbeider- praktisk bistand avlastningsbolig	87	0	0	0
Hj tjen Nordkjotsb og Laksvatn				
Leasingbiler hjemmetj. Nordkjotsbotn/ Laksvatn	150	150	150	150
198 % stilling -Nattjeneste Laksvatn eldresenter	1 447	1 447	1 447	1 447
Felles helse og omsorg				
Multidosepakking av legemidler	378	441	441	441
Veilederen - elektronisk verktøy helse/omsorg	127	127	127	127
Helse og familieenhet				
opplæring vold og trusler for ansatte legetjenesten- HMS	22	22	22	22
180 % sykepleier - bemannet legevakt	1 091	1 091	1 091	1 091
20 % sekretær stilling helsestasjon	106	106	106	106
50 % stilling helsesykepleier	316	316	316	316
Byggeforvaltning				
Strøm og lys til gapahuk Moan barnehage	25	0	0	0
25% økning stillingsstørrelse på boligforvalter fra 50% til	109	109	109	109
Nettosum ikke-innarbeidede driftstiltak	14 257	5 938	5 908	5 908

8 DE ENKELTE RAMMEOMRÅDENE

8.1 FOLKEVALGTE ORGAN

Budsjettrammen skal dekke driften av:

- Ordfører, varaordfører
- Kommunestyret
- Formannskapet
- Administrasjonsutvalget
- Forhandlingsutvalget
- Kontrollutvalget, kjøp av sekretariats- og revisjonstjenester fra interkommunale selskaper hvor kommunen er medeier.
- Forliksrådet
- Ungdomsrådet
- Kommunalt råd for eldre og mennesker med nedsatt funksjonsevne

I budsjettrammen er det forutsatt at driften videreføres på samme nivå som i 2018, med følgende justeringer:

- Budsjett for *valg* ligger inne for årene 2021 og 2023 (jfr tiltak i kap 7.1).
- Nytt godtgjørelsesreglement vedtatt 6.12.2018 (ksak 109/18) er innarbeidet.
- Forslag til til budsjettramme for kontrollutvalget/ revisjonstjenester ihht. kontrollutvalg sak 26/2019 er innarbeidet.

8.2 RÅDMANN OG RÅDMANNENS STAB

Stillinger som innbefatter området er rådmann, kommunalsjefer og fagrådgivere.

Rammen skal dekke rådmannsnivåets virksomhet innen arbeidsområdene;

- Overordnet administrasjon og ledelse.
- Overordnet utrednings og utviklingsarbeid, sentralt ledet prosessarbeid.
- Ledelse og styring av prosjektarbeid innen arealplanarbeid og industri-etableringer.
- Overordnet økonomistyring og budsjettarbeid
- Helhetlig forvaltning, samordning og koordinering, generell rådgivning.
- Sentral personalforvaltning, personalpolitikk og rådgivning/ veiledning i personalsaker.
- Kontakt mot kommunenes sentralforbund og arbeidstakerorganisasjonene, hovedtillitsvalgertordningen, avtalefestet pensjon, mv.
- Sekretariat for administrasjonsstyret, arbeidsmiljøutvalg.
- Opplærings og utviklingstiltak for ansatte i kommunen.
- Sentrale juridiske saker, beredskap – overordnet ansvar i forhold til forebygging og krisetiltak.
- Koordinering og fremføring av kommunens overordnede planarbeid hva gjelder kommunen som helhet eller sektor.
- Overordnet koordinering av kommunens totale tjenesteportefølje.

Målsettingen for rammeområdet er:

- Helhetlig administrasjon og ledelse inkludert forvaltning, koordinering og samordning av kommunens totale ressurser – personell og materiell.
- Få til en gjennomtenkt og styrt vekst og utvikling av kommunen.
- Helhetlig og rasjonell økonomistyring
- Helhetlig og samordnet personalforvaltning

Rådmannsnivåets viktigste oppgave er å lede forarbeid før, og iverksetting etter politiske vedtak, og samtidig ivareta videreutvikling av kommunen.

Budsjettrammen er justert for:

- Arbeide med arealplan er forskjøvet. Engasjementstilling til plan og reguleringsarbeid (jfr k-sak 57/16 og 133/15) er derfor videreført i 50% stillingsressurs i 4 mnd i 2020 for å slutføre arbeidet. Det er forutsatt vakanse i nærings sjefstillingen til dekning av dette.

8.3 ØKONOMI OG INTERNTJENESTEN (ØK/INT)

For 2020 bevilger kommunestyret ett beløp som økonomi og interntjenestens netto budsjettramme, jfr. budsjettets talldel. Enheten har totalt 17,25 årsverk. Rammen skal dekke ØK/INT's virksomhet innen;

Post/arkiv, skanning/journalføring, IKT- og WEB ansvar, møtesekretær, valg, innkjøpskoordinering, servicetorg, postfordeling, skatteregnskap/arbeidsgiverkontroll, årsregnskaper, elektronisk faktura behandling, lønn, eiendomsskatt, utgående fakturering, betalingsformidling, bostøtte, startlån, skjenkebevilling. I tillegg utføres det utstrakt saksbehandling og ajourhold av BKT sin portefølje innen Vann, Avløp og Renovasjon.

I tillegg til kommunes regnskap fører vi regnskap, for PPT, Ishavskysten friluftsråd, BKT og Midtun boligstiftelse, samt ett legat.

Det er store driftsutgifter som er direkte relatert til kommunens fellesutgifter innenfor flere områder, og særlig innen IKT, samt fellesutgifter innen telefoni, porto, sak/arkiv og annonsering. Utgiftene

til vedlikeholdsavgift og brukerstøtte til alle kommunens forskjellige fagprogrammene er samlet i IKT budsjettet, og utgjør en stor utgiftspost, og stabil drift av kommunens IKT utstyr er et overordnet mål.

Enheten er et viktig internt servicesenter for mange administrative fellesoppgaver, og vi må utvikle gode rutiner for å bli bedre på service ut mot de øvrige enhetene, samt overfor våre innbyggere. De 2 store systemene, Sak/arkiv (ePhorte), Økonomisystem (Agresso) er verktøy som benyttes av hele organisasjonen, og ePhorte er kommunens elektroniske arkiv

Med den stramme budsjettrammen må Øk/Int ha særlig oppmerksomhet på følgende områder:

Sørge for at den digitale plattformen fungerer, og få utført de stadige oppdateringer både på hardware og software som er nødvendig for å ha en oppegående IKT nettverk.

For 2020 har Øk/Int følgende mål for sin drift og tjenesteproduksjon:

Enheten vil stadig søke å jobbe mer effektivt og sørge for god samhandling mellom enhetene. Sørge for at infrastrukturen på IKT sia er optimal.

Organisering og dimensjonering av drift og vedlikehold av kommunens IKT-systemer vil bli nærmere vurdert i løpet av 2020.

8.4 PLAN OG FORVALTNING

Rammen skal dekke enhetens virksomhet innen plan- og byggesaksbehandling, kart-, matrikkel- og oppmålingstjenester.

I og med budsjettrammen er det forutsatt at følgende tiltak gjennomføres i budsjettåret:

- Oppstart av prosjekt med kartlegging, registrering og evt søknadsbehandlinger av private avløpsanlegg.

Med den stramme budsjettrammen må plan, forvaltning og vei ha særlig oppmerksomhet på følgende områder: Service, samarbeid og effektivitet innenfor saksbehandling og veiledning. Det må også holdes stødig fokus på å bygge opp en robust enhet der kompetanse kommer til nytte på tvers av fagområdene, og på den måten gjøre enheten mindre sårbar.

For 2020 har enheten følgende mål for sin drift og tjenesteproduksjon:

- Yte en god service og stadig søke tiltak med formål å effektivisere måten vi jobber på

8.5 VEI

Rammen skal dekke veis netto budsjettrammen innen drift og vedlikehold av kommunale veier og plasser med tilhørende anlegg (belysning)

I og med budsjettrammen er det forutsatt at følgende tiltak gjennomføres i budsjettåret:

- Økt fokus på vedlikehold av kommunale bruer med årlige rengjørings tiltak
- Krattrydding langs kommunale veier for økt trafiksikkerhet
- Rehabilitering av Skutvik bru

- Nybygg av Åsheim bru

Med den stramme budsjettrammen må vei ha særlig oppmerksomhet på følgende områder: Tett oppfølging av kontraktører på hhv. sommer- og vinterdrift av vei. Service, samarbeid og effektivitet innenfor saksbehandling og veiledning. Det må også holdes stødig fokus på å bygge opp en robust enhet der kompetanse kommer til nytte på tvers av fagområdene, og på den måten gjøre enheten mindre sårbar.

For 2020 har enheten følgende mål for sin drift og tjenesteproduksjon:

- Yte en god service og stadig søke tiltak med formål å effektivisere måten vi jobber på

8.6 HAVN

Rammen skal dekke Havna virksomhet innen havnedrift. Havn driftes etter selvkostprinsippet, det vil si at overskudd avsettes til fond, og merforbruk dekkes av fond.

Bergneset havn skal videreføre sitt arbeid med å tilrettelegge for gode havnetjenester for de virksomheter som i dag er brukere av terminalen ved Bergneset. Det jobbes også aktivt med å tiltrekke ny aktivitet i form av næringsetableringer som kan benytte seg av terminalen.

Det er lyst ut anbud på prosjektering av utbygging av kaia, og i løpet av 2020 vil vi vite mere om kostnader som må legges inn i investeringsbudsjetter fra og med 2021.

8.7 BRANN OG REDNING

Budsjettrammen skal dekke Brann og redning sin virksomhet innen å verne liv, helse, miljø og materielle verdier mot brann og eksplosjon, mot ulykker med farlig stoff og farlig gods og andre akutte ulykker, samt uønskede tilsiktede hendelser. Samt sørge for feiing og tilsyn med fyringsanlegg.

Enheten har følgende lovpålagte oppgaver:

- Kommunal beredskap mot akutt forurensning.
- Bistand til ambulansetjenesten, politi, hjemmetjenesten og nattevakter på boliger/ institusjoner ved behov.
- Feiing/ tilsyn av fyringsanlegg i bolighus, fritidshus, hytter og næringsbygg med fyringsanlegg

Ikke lovpålagte oppgaver som:

- Tekniske alarmer fra Storsteinnes skole, Moan Bad, Moan barnehage, Balsfjord rådhus og Storsteinnes legekontor, 2 etg helsesenter.
- Heisalarmer fra Storsteinnes omsorgsbolig, Storsteinnes helsesenter og Balsfjord rådhus

Brann og redning er bærebjelken i den kommunale beredskapen. Dette innebærer et spesielt ansvar i arbeidet med å forbygge og begrense uønskede hendelser.

I budsjettrammen er det forutsatt at følgende tiltak gjennomføres i budsjettåret

Bygging av ny brannstasjon, innflytting og oppstart av drift i den.

Oppstart av tilsyn/feiing av fritidsboliger/hytter.

Med den stramme budsjettrammen må brann og redning ha særlig oppmerksomhet på følgende områder:

- Når Tromsø brann og redning v/ forebyggende avdeling, utfører tilsyn i Balsfjord på særskilte objekt, vil det medføre en del ekstra reiseutgifter som vil være vanskelig å beregne.
- Balsfjord brann og redning må ha fokus på bemanningssituasjon, og mannskap med sjåførkompetanse.
- Variasjon i utrykninger vil nødvendigvis føre til variasjon av utbetalinger til mannskap og befal.

For 2020 har brann og redning følgende mål for sin drift og tjenesteproduksjon:

- Verne liv, helse og miljø mot brann og eksplosjonsulykker
- Ved brann, eksplosjon og andre ulykker, begrense skadene
- Sikkerhet gjennom god HMS for mannskaper er noe brannvesenet hele tiden må ha fokus på.

8.8 LANDBRUK

Budsjettrammen skal dekke landbruks virksomhet innen forvaltning og næringsutvikling innen jord- og skogbruk samt viltforvaltning, tilskuddsforvaltning innenfor jord- og skogbruk, og kommuneveterinærordningene.

I og med budsjettrammen er det forutsatt at følgende tiltak gjennomføres i budsjettåret:

- Øke bemanningen med 0,4 årsverk.

Med den stramme budsjetttrammen må landbruk ha særlig oppmerksomhet på følgende områder. Service, samarbeid og effektivitet innenfor saksbehandling og veiledning. Det må også holdes stødig fokus på å bygge opp en robust enhet der kompetanse kommer til nytte på tvers av fagområdene, og på den måten gjøre enheten mindre sårbar.

For 2020 har enheten følgende mål for sin drift og tjenesteproduksjon:

- Yte en god service og stadig søke tiltak med formål å effektivisere måten vi jobber på.
- Bidra med veiledning og motivasjon til generasjonskifter på gårdene, utbygging/renovering av driftsbygningene og ny næringsutvikling i landbruket.

8.9 FELLESUTGIFTER

SENTRALADMINISTRASJON

På rammeområdet håndteres en rekke forhold; lisenser KS, personalforsikringer, lønn hovedtillitsvalgte, sentral avsetning lønnsnett (som fordeles etter hvert jfr. kap. 2.8), bevilgningsgebyrer og kontroll, de fleste kommunale tilskudd mv.

Budsjetttrammen for 2020 er i prinsipp samme som i 2019, men med oppdatert avsetning for lønnsvekst.

Når det gjelder tilskuddene som dekkes på dette rammeområdet fremlegges egen sak til kommunestyret som behandles i samme møter som budsjettet.

Budsjetttrammen er harmonisert med denne saken.

8.10 LAKSVATN

OPPVEKSTSENTER

Budsjetttrammen skal dekke Laksvatn oppvekstsenters virksomhet innen grunnskole 1.–10.kl., skolefritidsordning (Sfo) og barnehage.

	Antall barn	Årsverk
Elever	54	9,6
Barn Sfo	10	0,5
Barn i barnehagen	13	3,3
Merkantil		0,5
Renholder barnehage/skole/sfo		1,7
Assistent skole/sfo		1,4

I budsjetttrammen er det forutsatt at følgende tiltak gjennomføres i budsjettåret;

- Gi alle barn og elever et godt og forsvarlig pedagogisk og tilrettelagt Sfo-, barnehage- og skoletilbud i samsvar med KL-06, Opplæringsloven, Barnehageloven, Rammeplan, lokale planer for Balsfjordskolen og Balsfjordbarnehagen, samt leksehjelp på 1.-4.trinn.

Budsjetttrammen forutsetter følgende tiltak gjennomført i budsjettåret;

- Nærværarbeid og sykefraværsoppfølging.
- Delvis sammenslått Sfo- og barnehagetilbud.
- Organisering av undervisningstilbudet i grupper/klasser, slik at tilpasset opplæring og særskilte behov ivaretas.
- Fokus på tidlig innsats for å sikre grunnleggende ferdigheter tidligst mulig.
- Desentralisert kompetanseheving i skolen.

Enheden må ha særlig oppmerksomhet på vikarbruk, samt innkjøp.

For 2020 har Laksvatn Oppvekstsenter følgende mål for sin drift og tjenesteproduksjon.

Skolen – læring for alle -

Tilpasset opplæring og vurdering for læring (VFL).

Ny lærerplan som utviklingsområde.

Systematisere og følge opp

kartleggingsresultater - resultatmøter med ledelsen.

Begrepsundervisning (BU).

Uteskole 1.-3.trinn.

Skape et trygt og godt læringsmiljø for økt trivsel og læringsresultat. Jfr.

Opplæringsloven kap. 9 A.

Benytte Link som verktøy for Folkehelse og Livsmestring.

Barnehagen:

Inkluderende barnehagemiljø.

Systematisk begrepsundervisning (BU) på alle barn i barnehagen. Førskolebarn får begrepsopplæring sammen med 1. klasse.

Ha fokus på overgangen barnehage/skole.

For både sfo, barnehage og skole vil Laksvatn oppvekstsenter bestrebe seg på å legge til rette for/videreføre et godt samarbeid med hjemmet.

8.11 NORDKJOSBOTN SKOLE

For 2020 bevilger kommunestyret ett beløp som Nordkjosbotn skoles netto budsjettramme, jfr. budsjettets talldel. Denne rammen skal dekke Nordkjosbotn skoles virksomhet innen undervisning av elever i grunnskolen, samt tilby skolefritidsordning. Undervisningstilbudet gis i henhold til gjeldende læreplaner og lokale tilpasninger. Særskilt tilrettelagt undervisning gis etter individuell opplæringslæreplan. Tjenesten er forankret i Opplæringsloven.

Nordkjosbotn skole (1.-10.) har 116 elever. Skolen har 16,51 årsverk inklusiv

administrasjon og merkantil. I tillegg har vi 4,89 assistentstillinger inkl. SFO og ekstra ressursvedtak. 11 barn benytter seg av SFO- tjenesten.

I budsjettrammen er det forutsatt at følgende tiltak gjennomføres i budsjettåret:

- Gi et pedagogisk forsvarlig tilbud for samtlige elever ved skolen jmf. LK-06 og Opplæringsloven.
- Videreutvikle skolens egne planer og reglement.
- Gi et trygt og godt SFO- tilbud.

Med den stramme budsjettrammen må Nordkjosbotn skole ha særlig oppmerksomhet på følgende områder:

- Organiseringen av det daglige undervisningstilbudet, spesielt med tanke på elever med særskilte behov, men også hvordan klasser/grupper organiseres.
- Være restriktiv på vikarbruk dersom det lar seg gjøre.
- Kutte ned på kurs og konferanser, samt være restriktiv i forhold til innkjøp

For 2020 har Nordkjosbotn skole følgende mål for sin drift og tjenesteproduksjon:

- Jobbe systematisk og godt med implementering av ny Overordna del og Fagfornyelsen
- Fokus på å jobbe med grunnleggende ferdigheter i alle fag, samt bruke praktisk, relevant, utfordrende og variert undervisning.
- Ta i bruk systematisk bruk av kartlegginger for å kunne tilpasse undervisninga til den enkelte elev
- Kontinuerlig arbeid mot mobbing. Skolen skal jobbe målrettet for aktivisering av elevene i friminuttene spesielt med tanke på forebygging av mobbing. Skolen har opprettet egen §9A gruppe for å jobbe med disse sakene

- Trivsel for alle, både elever og tilsatte. Trivselsundersøkelser høst og vår, samt brukerundersøkelse for 5.-10.trinn
- Visjonen for Nordkjosbotn skole holdes i fokus:
- KULTUR FOR LÆRING, ROM FOR ALLE, BLIKK FOR DEN ENKELTE

- Organiseringen av det daglige undervisningstilbudet, spesielt med tanke på elever med særskilte behov, men også hvordan spesialundervisning, klasser og grupper organiseres for å sikre hver enkelt elev et trygt og godt skolemiljø og læringsutbytte.

8.12 STORSTEINNES SKOLE/ SFO

Budsjettrammen skal dekke Storsteinnes skole sin virksomhet.

Storsteinnes skole er en fullført grunnskole med 277 elever pr. 30.08.19. Skolen har 32,22 årsverk til undervisning, administrasjon og merkantil. I tillegg har enheten 5,70 assistentstillinger inkl. SFO og 3,0 renholdstillinger. Pr. 30.08.19 benytter 33 barn seg av skolens SFO-tilbud.

I og med budsjettrammen er det forutsatt at følgende tiltak gjennomføres i budsjettåret:

- Elevene ved skolen skal ha et trygt og godt skolemiljø jmf. bestemmelsene i Opplæringslovens kap. 9A
- Et pedagogisk forsvarlig opplæringstilbud for skolens elever jmf. Opplæringsloven og gjeldende læreplanverk.
- Et trygt og godt tilbud om SFO og leksehjelp i hht. bestemmelsene i Opplæringsloven med forskrifter
- Videreføring av vedtatte lokale planer og retningslinjer for Balsfjordskolen.
- Videreføring av skolens egne planer og reglement.

Med den stramme budsjettrammen må Storsteinnes skole ha særlig oppmerksomhet på følgende områder:

For 2020 har Storsteinnes skole følgende mål for sin drift og tjenesteproduksjon:

Videre skoleutvikling for en lærende organisasjon med fokus på læringsmiljø og lesing,

- foreldresamarbeid og – involvering
- Implementering av nye læreplaner
- læringsledelse for å fremme elevenes faglige og sosiale læring og utvikling
- Profesjonsfellesskap

8.13 SAND SKOLE

Budsjettrammen skal dekke Sand skoles virksomhet og tjenester forankret i Opplæringsloven med forskrifter innen opplæring og undervisning av elever i grunnskolen fra 1.-10.trinn og leksehjelp. Undervisningstilbudet gis i henhold til gjeldende læreplaner og lokale tilpasninger.

Sand skole er en fådelt grunnskole med pr.21.8.18 - 99 elever. Skolen har tildelt 14,83 årsverk til undervisning, administrasjon og merkantil. I tillegg har enheten 2,59 assistentstillinger og 2,15 renholdstillinger.

I og med budsjettrammen er det forutsatt at følgende tiltak gjennomføres i budsjettåret:

- Elevene ved skolen skal ha et trygt og godt skolemiljø jmf.

bestemmelsene i Opplæringslovens kap. 9A

- Et pedagogisk forsvarlig opplæringstilbud for skolens elever jmf. Opplæringsloven og gjeldende læreplanverk.
- Et trygt og godt tilbud om leksehjelp i hht bestemmelsene i Opplæringsloven med forskrifter
- Videreføring av vedtatte lokale planer og retningslinjer for Balsfjordskolen.
- Videreføring av skolens egne planer og reglement.

Med den stramme budsjetttrammen må Sand skole ha særlig oppmerksomhet på følgende områder:

- Organiseringen av det daglige undervisningstilbudet, spesielt med tanke på elever med særskilte behov, men også hvordan spesialundervisning, klasser og grupper organiseres for å sikre hver enkelt elev et trygt og godt skolemiljø og læringsutbytte.
- Tidlig innsats for å sikre grunnleggende ferdigheter så tidlig som mulig.

For 2020 har Sand skole følgende mål for sin drift og tjenesteproduksjon:

- Videre skoleutvikling for en lærende organisasjon med fokus på læringsmiljø, læring i friluft og lesing,
- Skole/hjemsamarbeid
- læringsledelse for å fremme elevenes faglige og sosiale læring og utvikling
- Fortsatt holde fokus på «uteskole» og «kultur» som praktisk tilnærming til læring.

8.14 MALANGSEIDET SKOLE

Skoletilbudet gis på Sand skole inntil fremtidig skolestruktur er vurdert av

kommunestyret. Elevrelaterte driftskostnader er tilført Sand skole sitt budsjett.

8.15 FELLESUTGIFTER FOR GRUNNSKOLE OG SFO.

For 2020 bevilger kommunestyret ett beløp som blir Fellesutgifter for grunnskolen og SFO netto budsjetttramme, jfr. budsjettets talldel.

I og med budsjetttrammen er det forutsatt at følgende tiltak gjennomføres i budsjettåret:

Rammeområdet er ikke en egen enhet. Kostnader til skoleskyss for kommunens elever i grunnskolen, kjøp av skoleplass og spesialundervisning fra andre kommuner og fylkeskommunen, samt alle digitale lisenser i Balsfjordskolen utgiftsføres budsjetttramma.

Refusjoner for eventuelle skoleplasser som dekkes av andre kommuner inntektsføres ramma. I tilfeller der elever fra andre kommuner mottar full spesialundervisning, inntektsføres slike refusjoner den enkelte skole siden utgiftene til lærerressurser belastes der.

Med den stramme budsjetttrammen må det være særlig oppmerksomhet på følgende områder:

Det er fortsatt store utgifter knyttet til skoleskyss og utgifter knyttet til spesialundervisning og særskilt norskopplæring til private skoler og andre kommuner.

For 2020 har fellesområdet for grunnskole og SFO følgende mål for sin drift og tjenesteproduksjon: fortsatt drive skoleutvikling for å bedre elevenes læring i Balsfjordskolen.

8.16 NORDKJOSBOTN BARNEHAGE

Budsjettrammen skal dekke Nordkjosbotn barnehage sin virksomhet innen;

Drifte barnehagetilbud slikt at det er til det beste for brukere og ansatte, i henhold til lovverk og andre sentrale og lokale regelverk.

Barnehagen ivaretar særskilt tilrettelagte tiltak for barn under skolealder.

Enheten har areal til 65 barn over 3 år. Pr. 1. september er det tildelt 64 plasser fordelt på fire avdelinger. 40 barn over 3 år og 13 under 3 år.

Det er 14,35 årsverk fordelt på 17 ansatte, med renholder.

I budsjettrammen er det forutsatt at følgende tiltak gjennomføres i budsjettåret:

Utbygging og renovering av enheten.

Med den stramme budsjettrammen må Nordkjosbotn barnehage ha særlig oppmerksomhet på følgende områder:

- Korttidsfravær, ha fokus på nærvær.
- Være restriktiv på vikarbruk, men yte tjenester som er i henhold til lover, sentrale- og lokale regelverk.
- HMS

For 2020 har Nordkjosbotn barnehage følgende mål for sin drift og tjenesteproduksjon:

Skal arbeide med prosjekt Inkluderende skole- og barnehagemiljø i samarbeid med UDIR og Fylkesmann.

Opprettholde tjenesten til det beste for brukere og ansatte i barnehagen under oppgradering og utbygging av enheten.

8.17 MALANGEN BARNEHAGE

Budsjettrammen skal dekke Malangen barnehage's virksomhet innen:

Malangen barnehage sine avdelinger gir primært barnehagetilbud til barn i sitt nærmiljø og et særskilte tilrettelagt tilbud til barn med spesielle behov. Barnehagen er organisert med 3 avdelinger spredt rundt Malangshalvøya i bygdene Mestervik, Malangseidet og Mortenhals.

	Mester- vik	Skrållan	Malangs - eidet
Antall plasser	24	10	10
Antall plasser i bruk	20,8	6,2	7,2
Antall ledig	3,2	3,8	2,8
Årsverk	4,5	2,36	2,36

Antall plasser er sett opp mot bemanning. Kapasiteten arealmessig er betydelig større i alle avdelingene enn antall plasser viser.

Med den stramme budsjettrammen må Malangen barnehage ha særlig oppmerksomhet på følgende områder:

Enheten har ikke avsatt midler til samarbeidstid mellom enhetsleder og fagleder og det er utfordringer da faglederne har 10% til administrasjonstid i avdelingene og det er ikke samsvar mellom administrasjonsressurs og faktisk administrativt arbeid.

Planlegging og personalmøter foregår utenom arbeidstid som medfører store kostnader for enheten.

Det er synkende barnetall i alle avdelingene, og det kan medføre nedbemanning i 2020.

For 2020 har Malangen barnehage følgende mål for sin drift og tjenesteproduksjon:

- Opprettholde et pedagogisk godt tilbud jamfør rammeplan og barnehageloven.
- Fokus på et kvalitativt godt tilbud til barn og foresatte.
- Fokus på et godt arbeidsmiljø og nærvær på arbeidsplassen.
- Kompetanseutvikling gjennom prosjektdeltagelse i regi av utdanningsdirektoratet.
- Personalet skal legge til rette for felles opplevelser som skaper tilhørighet i fellesskapet i barnehagen.
- Barna skal utvikle og erfare at de er en betydningsfull del i barnehagen.

8.18 MOAN BARNEHAGE

Budsjettrammen skal dekke Moan barnehages virksomhet.

Moan barnehage gir primært barnehagetilbud til barnefamilier i sitt lokalmiljø. Barnehagen ivaretar også særskilt tilrettelagte tiltak for barn under skolealder. Enheten har areal til 96 plasser.

Enheten har areal til 96 barn over 3 år. Pr. 01.01.20 er det tildelt 68 plasser fordelt på fire avdelinger 48 barn over 3 år og 20 under 3 år.

Det er 20,41 årsverk fordelt på 26 ansatte.

Med den stramme budsjettrammen må Moan barnehage ha særlig oppmerksomhet på følgende områder:

- Korttidsfravær
- Være restriktiv med innkjøp og vikarbruk.
- Ivareta barn med særskilte behov på en tilfredsstillende måte.

For 2020 har Moan barnehage følgende mål for sin drift og tjenesteproduksjon:

- Opprettholde et pedagogisk tilbud etter intensjonen i barnehageloven/rammeplan og gi et kvalitativt godt tilbud til barn, foresatte og ansatte.
- Fokus på barnehagemiljø.
- Fokus på et godt arbeidsmiljø og nærvær på arbeidsplassen.
- Fokus på HMS. Ivareta barns og ansattes behov og rettigheter.
- Arbeide med psykososialt miljø for barn og personal.
- Kompetanseutvikling av personalet gjennom prosjektarbeid.

8.19 FELLESUTGIFTER FOR BARNEHAGE

For 2020 bevilger kommunestyret ett beløp som blir Fellesutgifter for barnehagens netto budsjettramme, jfr. budsjettets talldel.

I og med budsjettrammen er det forutsatt at følgende tiltak gjennomføres i budsjettåret:

Rammeområdet er ikke en egen enhet. Her dekkes kostnader for spesialpedagogisk hjelp for barn med bostedsadresse i Balsfjord kommune og barnehageutgifter for fosterbarn bosatt i annen kommune. Tilskudd til private barnehager i henhold til

kommunestyrevedtak og forskrift om likeverdig behandling av private og kommunale barnehager dekkes også over ramma. Rammen dekker også kostnader for barn med bostedsadresse Balsfjord kommune, men som går i privat barnehage i annen kommune. Denne kostnaden er nokså uforutsigbar.

Med den stramme budsjettammen må man ha særlig oppmerksomhet på antall og omfang av enkeltvedtak som fattes, samt iverksetting av styrkingstiltak etter Barnehageloven. Endringer i sammensetning av barnegrupper gjennom året kan i henhold til forskrifta om likebehandling av kommunale og private barnehager få konsekvenser for det budsjetterte tilskuddet til private barnehager.

For 2020 har fellesområdet for barnehage følgende mål for sin drift og tjenesteproduksjon: fortsatt drive utvikling til det beste for barna i Balsfjordbarnehagen.

8.20 OMSORGSTJENESTENE MALANGEN

Omsorgsregionen Malangen består av Malangstun sykehjem og eldresenter, hjemmetjenesten, kjøkken, vaskeri og tilbud om dagopphold. Omsorgsboligene med seks beboere med tilsyn og tjenester ved behov.

Budsjettammen skal dekke virksomhet innen pleie og omsorg til korttids- og langtidsbeboere i sykehjem og hjemmeboende som har behov for pleie og hjelp. Driftsbudsjettet inkluderer også kjøkken-drift med produksjon av mat til beboerne på institusjonen og middag til hjemmeboende.

Malangstun sykehjem og eldresenter består av fire avdelinger.

Langtidsavdelingen med plass til 8 beboere, skjermet avdeling med plass til 6 beboere, eldresentret har 10 beboere og korttidsavdelingen har plass til 6 beboere. Enheten skal gi tjenester i tråd med gjeldende lovverk og på bakgrunn av fattet vedtak om tjeneste. Hjemmetjenesten har i gjennomsnittlig hatt 70 brukere hittil i 2019, og antallet forventes økt i 2020. Brukerne har ofte flere diagnoser som krever oppfølging og behandling. Tilbudet om dagopphold til et antall på 8 personer videreføres også i 2020 og planlagt videre i økonomiplanperioden.

Enheten har til sammen 42,50 årsverk fordelt på 66 stillinger. Stillingsstørrelsene varierer fra 100 % ned til 6 %. Ansatte ved enheten er sykepleiere, hjelpepleiere, omsorgsarbeidere, kokk, assistenter og helsefagarbeidere. Noen har videreutdanning innen psykisk helsevern og eldreomsorg.

Målsetningen er å gi tjenestemottakerne et kvalitativt tjenestetilbud hvor *trygghet, omsorg og forsvarlig pleie* er grunnleggende elementer.

Etterspørselen etter korttidsplasser har økt. Forskyvning av oppgaver fra spesialist-helsetjenesten til kommunene vises ved at pasienter utskrives tidligere fra sykehus, samt økt bruk av poliklinisk behandling og undersøkelser. Flere yngre brukere med ulike diagnoser medfører også behov for faglig oppdatering. Balsfjord kommune har inngått avtale med UNN og Tromsø kommune i f.t. oppfølging og tilrettelegging for pasienter der det er behov for samhandling og planlegging utover det ordinære.

Utfordringene for enheten ligger både på økonomiske og driftsmessige forhold. Personellressursene ved enheten kan virke knapp sett i forhold til etterspørselens av

tjenester. Det kreves kompetanse hos personale for å kunne gi brukerne et forsvarlig helsetilbud, spesielt sykepleierfaglig kompetanse er nødvendig. For å holde de økonomiske rammer må enheten ha stort fokus på økonomi og effektiv drift, men uforutsette pleieoppgaver kan oppstå. Utdanning av fagpersonell må prioriteres og legges til rette for å være kvalifisert til å møte dagens utfordringer. Dette i form av stipend og permisjon fra arbeidsplassen.

8.21 BALSFJORD BO OG SERVICESENTER

Budsjettrammen skal dekke Balsfjord bo- og servicesenters virksomhet knyttet til institusjon, hjemmetjenesten, hjelpemiddelservice, vaskeri og renhold, kjøkken, leiebiler og dagsenter. Med den stramme budsjettrammen må Balsfjord bo- og servicesenter ha særlig oppmerksomhet på reduksjon i sykefravær og rekruttering av personell med kompetanse for å redusere bruk av overtid og innleie av personell fra byrå.

Mål for drift og tjenesteproduksjon i 2020 er å opprettholde tjenesteproduksjon. Det forutsetter kompetanseutvikling hos ansatte og rekruttering av kompetente medarbeidere til ledige stillinger. Balsfjord bo- og servicesenter skal fortsette å ta imot lærlinger, og legge til rette for utdanning for ansatte som ønsker å ta utdanning/videreutdanning.

Balsfjord kommune har ei aldrende befolkning og behovet for pleie og omsorg i heimen eller på sykehjem er fortsatt økende. Balsfjord bo- og servicesenter skal tilby avlastningsplasser for de som har særlig tyngende omsorgsoppgaver i hjemmet, korttidsplasser til de som trenger det for nødvendig helsehjelp samt

langtidsplasser. Enheten driver KAD seng både innenfor somatikk og for rus- og psykiatri.

Samhandlingsreformen med rask utskrivning fra sykehus for videre oppfølging i sykehjem eller hjemmetjeneste krever evne til rask omstilling. Behovet for sykepleierfaglig oppfølging og bruk av avansert medisinskteknisk utstyr har økt. Det er nødvendig med tilgjengelig sykepleierfaglig kompetanse i institusjon hele døgnet. Som følge av det økte behovet for sykepleierfaglig oppfølging i alle avdelinger, er det i perioder behov for at sykepleier tas ut av ordinær grunnbemanning for å oppnå forsvarlighet i tjenestene.

Enheten vil ha fokus på kvalitet i tjenestene som gis og loverket og kravet om faglig forsvarlighet må følges både i saksbehandling og tjenesteyting.

8.22 BOLIGTJENESTEN FUNKSJONSHEMMEDE

Budsjettrammen skal dekke enhetens virksomhet innen personlig hjelp og praktisk bistand for voksne personer med funksjonshemming, og avlastning til familier med funksjonshemmede barn med store omsorgs og hjelpebehov. Beboere mottar heldøgn's omsorgstilbud fra enheten, og det gis også botilbud av mer fast karakter ved avlastningen. Lovhjemmel for driften er Helse – og omsorgstjenesteloven med tilhørende forskrifter og rundskriv.

Enheten vil ha særlig oppmerksomhet på å ivareta de tjenester og det ansvar en har i forhold til gjeldende lover, og samtidig ivareta personalets behov for et godt fag- og arbeidsmiljø. Likeledes å kunne gi et

forsvarlig avlastningstilbud gjennom hele året til familier med multifunksjonshemmede barn.

For 2020-23 vil bolig tjenesten fortsette og ha fokus på utvikling. Hvordan vi, med de ressurser vi har, kan jobbe smartere for å løse de lovpålagte oppgaver på en god måte. Vi vil fortsette utvikling av kompetanse, ha riktig kompetanse på riktig sted, våre brukere skal være i sentrum og tjenestene vi gir skal være av god kvalitet.

8.23 HJEMMETJENESTEN NORDKJOSBOTN OG LAKSVATN

Budsjettrammen skal dekke virksomhet innen hjemmesykepleie og praktisk bistand. Tjenesten gis i hovedsak til brukergruppen eldre, men også til yngre med pleie- og omsorgsbehov.

I enheten gis tjenester til brukere i Kvienskogen omsorgsboliger, og ved Laksvatn eldresenter.

I hjemmetjenesten er det 19,06 årsverk fordelt på 28 ansatte. I enheten arbeider sykepleiere, helsefagarbeidere, assistenter, hjemmehjelper og renholder.

Med den stramme budsjettrammen må enheten ha særlig oppmerksomhet på følgende områder:

At den tjeneste som gis er faglig forsvarlig og i samsvar med brukers behov for hjelp.

Videre er det fortsatt fokus på at det utøves en saksbehandling i forhold til søknader om tjenester, som resulterer i riktig hjelp i forhold til det bruker har krav på etter Lov om Helse og omsorgstjenester. Tildeling av tjenester skal skje på grunnlag av behov for

tjenester, også med tanke på brukere i ytterkant av distriktet.

Med tanke på økende antall brukere i forhold til demografi, og sykehusets utskrivningspraksis, så stiller dette store krav til kompetanse hos ansatte og påvirker behov for økte tjenester. Spesielt med tanke på sykepleierkompetanse.

For 2020 enheten følgende mål for sin drift og tjenesteproduksjon:

Å oppretthold et faglig forsvarlig tjenestetilbud til brukerne, uti fra helse og omsorgstjenesteloven. Dette gjelder med tanke på omfang, kvalitet av tjenesten og uavhengig av hvor bruker bor.

Med tanke på kravene som stilles til tjenesten vil en målsetning for 2020 være å legge til rette for fortsatt opplæring og videreutvikling av kompetanse hos ansatte. Videre vil det være fokus på nærvær og trivsel på arbeidsplassen.

Videre vil rekruttering av fagpersonell til enheten være av stor betydning.

For øvrig vil vi sette fokus på brukermedvirkning, jmf «Det gode pasient forløp» og nasjonal satsning «Leve hele livet»

8.24 FELLESUTGIFTER HELSE OG OMSORG

Rammen skal dekke;

- Kjøp av omsorgstjenester for enkeltbruker av Målselv kommune.
- Kjøp av omsorgstjenester fra privat tjenesteleverandør.

Budsjettpost for kjøp av tjenester fra andre er prisjustert samtidig som nye

forutsetninger for tilskudd ressurskrevende tjenester er hensyntatt.

Stilling IKT-omsorg og saksbehandlerstilling omsorg er flyttet til *Helse og familieenhet* ihht. k-sak 26/19.

8.25 NAV – SOSIAL IKS

Budsjettrammen skal dekke NAV Balsfjord-Storfjords oppgaver etter lov om sosiale tjenester i NAV. Loven omfatter forebyggende virksomhet, opplysning, råd og veiledning, økonomisk stønad, midlertidig botilbud, individuell plan og kvalifiseringsprogram. De sosiale tjenestene i NAV skal bedre levekårene for vanskeligstilte, bidra til sosial og økonomisk trygghet og fremme overgang til arbeid og aktiv deltakelse i samfunnet. Det legges særskilt vekt på å kartlegge og ivareta barn og unges behov.

I budsjettrammen er det forutsatt at følgende tiltak gjennomføres i budsjettåret:

- Videreføring av 100 % prosjektstilling familieveileder og 40 % prosjektlederstilling familieveileder. Tiltaket finansieres i sin helhet av et øremerket tilskudd fra staten.
- Videreføring tiltak integreringsveileder, 50 % stilling. Stillingen finansieres av integreringstilskuddet kommunen mottar for å bosette og integrere flyktninger.

For 2019 har NAV Balsfjords-Storfjord følgende mål for sine kommunale tjenester:

- Deltakere i det kommunale kvalifiseringsprogrammet skal

fullføre og komme i arbeid eller aktivitet. Kvalifiseringsprogrammet er et av NAVs viktigste virkemiddel mot fattigdom.

- NAV Balsfjord-Storfjord skal kartlegge, forebygge og redusere barnefattigdom for å sikre barn og unges velferd og inkludering i kommunen.
- NAV Balsfjord-Storfjord skal bidra til arbeidsretting av introduksjonsprogrammet for å styrke nyankomne innvandreres mulighet for deltakelse i yrkes- og samfunnslivet og deres økonomiske selvstendighet.
- NAV Balsfjord-Storfjord har en styrket innsats overfor unge under 30 år gjennom et eget ungteam. Ungdomsinnsatsen skal sikre unge under 30 år tett, målrettet og helhetlig oppfølging, slik at flest mulig kan fullføre utdanning og komme i arbeid.

8.26 HELSE- OG FAMILIEENHET

Budsjettrammen skal dekke enhet Helse- og familie 's virksomhet innen;

Legetjenesten og miljørettet helsevern, interkommunal legevakt (Storfjord kommune), Ergo- Fysioterapitjenesten, inkl frisklivsentral, Helsestasjon og skolehelsetjenesten, Koordinerende enhet, Psykisk helse og rusfaglig arbeid, Aktivitetssenter og aktivitetstilbud til ungdom (BULA), samt Barnevernstjenesten (omtales på eget ansvar). Enheten er ny enhet fra juni 2019, jmf K-sak 24/19.

Tjenestene skal dekke helsefaglig arbeid til befolkningen innen forebyggende arbeid, medisinskfaglig utredning og behandling, rehabilitering og habilitering med arbeidsrettet aktivitetstilbud, helsehjelp

og praktisk bistand innen psykisk helse, rus og funksjonshemmede i egne boliger og foreldrehjem, koordinering av sammensatte tjenester, saksbehandling og enkeltvedtak. Tjenestene er hjemlet i Lov om Helse og omsorgstjenester i kommunen, og ansvarsområdet er hele kommunen.

I budsjettammen er det forutsatt at følgende tiltak gjennomføres i budsjettåret:

Oversikt stillinger , totalt 47,61 stillinger.

fagtjeneste	årsverk	merkna
Felles helse	2,50	Enhetsleder, kommuneoverlege, IKT
Koordinerende enhet	6,80	Saksbeh, sekretær, BPA,
Aktivitetssenter inkl ungd	4,50	Inkl renholder
Psyk helse, rus	14,42	Inkl Peterborgveien boliger
Legetjenesten /legevakt	9,70	Inkl komm legeressurser
Helsestasjon/s kolehelse	4,90	Inkl 0,50 psyke helse ungd
Ergo-fysio	4,80	

Forebyggende arbeid med svangerskapsomsorg, sped- og småbarns konsultasjoner, skolehelsetjenesten, samt flyktningehelsetjenester og vaksinasjoner mot sesonginfluensa.

Arbeid med systemisk modell for tidlig innsats; BTI (Bedre tverrfaglig innsats) med tidlig hjelp, psykisk helsearbeid, samt tiltak mot unge og unge voksne. Blant annet fritidstilbud i regi av BULA huset, BRY DÆ-forestilling; tilbud for ungdommer i samarbeid med kulturskolen, BULA og kirken.

Legetjenester med medisinsk utredning og behandling ved legekantor og interkommunal legevakt, bidra til å fremme folkehelse og trivsel, behandle sykdom og skade, medisinsk faglig rådgiving, miljørettet helsevern og smittevern. Nødnett helse inkluderer legevaktstelefon i samarbeid med Tromsø kommune.

Ergo og fysioterapitjenester for behandling, rehabilitering og habilitering, hjelpemiddelformidling, kartlegging bolig og bilsaker, samt drift av frisklivsentral.

Psykisk helsearbeid og rusfaglig arbeid med samtaler, behandling og helsehjelp. Ny stilling psykolog i kommunehelsetjenesten skal styrke kvalitet i tilbudene. Ambulante tjenester/miljøarbeid til brukere med store hjelpe- og omsorgsbehov, inklusiv heldøgntjenester i Peterborgveien bofelleskap. Fagtjenesten ivaretar og koordinerer psykososial oppfølging ved akutte hendelser og kriser, dette i samarbeid med andre fagtjenester i helseomsorg.

Tilrettelagte arbeids-, aktivitets-, og sosiale tiltak via Sandbukt aktivitetssenter og BULA-huset, samt fritidstiltak for personer med tilrettelagte behov pga helse- eller funksjonsnedsettelse.

Koordinerende enhet ivaretar saksbehandling og tiltaksom privat avlastning, støttekontakt/fritidsassistent, brukerstyrt personlig assistent (BPA), miljøarbeid og helsehjelp i hjemmet, omsorgsstønning, transporttjenestekort, ledsagerbevis, parkeringskort for personer med funksjonsnedsettelse. Koordinerende enhet er også adresse for rehabilitering, habilitering, samt koordinerer team, gir opplæring og veileder i lovpålagte individuelle planer.

Med den stramme budsjetttrammen må enhet Helse og famili ha særleg oppmerksomhet på følgende områder:

Det er lite handlingsrom for nye brukere med store hjelpebehov, som behov for heldøgntilbud og boliger. Det omfatter også enkeltbrukere med behov for tjenester fra flere lovverk, som barnevern, opplæring osv. Rusfaglig arbeid skal videreføres uten prosjektmidler. Det arbeides for å avklare et nytt flerbrukshus med varierte aktiviteter til ulike brukergrupper, samt øke innsats fra frivillige ressurser. Det er begrenset kjøp av tiltak innen grønn omsorg for arbeid og aktivitet.

For 2020 har Enhet Helse og familie følgende mål for sin drift og tjenesteproduksjon:

Ivareta og videreføre helsehjelp med tjenester som kvalitative gode tiltak og forsvarlige tjenester til befolkningen. Bidra med forebyggende helsearbeid og trivsel for best mulig helse og bolyst i kommunen.

Arbeide for funksjonelle tverrfaglige team for koordinering og samarbeid. Team for rehabilitering og habilitering, saksbehandlingsteam for komplekse tjenester og sammensatte behov, team for barn, unge og familie, og boligsosialt team relatert til utleie og tilbud i kommunale boliger. Samhandling og samarbeid med spesialisthelsetjenestene, NAV, politi, PPT, skoler og barnehager er viktig for helhetlige tiltak og gode tjenesteforløp.

Rekruttere helsepersonell til utfordrende og spennende fagmiljø i fremtiden. Tilstedeværelse på jobb og trivselstiltak er nødvendig for reduksjon av sykefravær.

Budsjetttrammen skal dekke barneverntjenesten`s virksomhet innen;

Hovedoppgaven er å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid. I tillegg skal barnevernet bidra til at barn og unge får trygge oppvekstkår.

Barneverntjenestens ansvar og arbeid omfatter råd og veiledning til foreldre og barn som er i en vanskelig situasjon, samt gi hjelpe- og støttetiltak i hjemmet. Ivareta barn som har behov for et omsorgstilbud utenfor hjemmet, og samarbeide med andre offentlige instanser for å ivareta barn og unges interesser.

Barneverntjenesten har også et lovmessig ansvar å drive forebyggende arbeid og sørge for å iverksette tiltak tidlig slik at varige problemer unngås.

Tjenesten har seks årsverk hvorav tre er opprettet på bakgrunn av øremerkede midler over statsbudsjettet, disse videreføres i 2020. Fra 2019 har barneverntjenesten akuttberedskap tilgjengelig for å oppfylle forsvarlighetskravet i barnevernlovens § 1-4, en tjeneste som kjøpes av Tromsø kommune.

Innenfor budsjetttrammen må barneverntjenesten ha særlig oppmerksomhet på følgende område:

Tidlig innsats med tiltak der det er nødvendig og til barnets beste. Barneverntjenesten har et antall alvorlige meldte bekymringssaker, hvor det er sammensatt problematikk og det forebyggende arbeidet er særdeles viktig.

For 2020 har barneverntjenesten følgende mål for sin drift og tjenesteproduksjon:

Gjennom tidlig intervensjon ivareta barn og unge i et forebyggende perspektiv for å

8.27 BARNEVERNSTJENESTEN

oppfylle kommunens lovmessige plikt, jmf Lov om barneverntjenester.

Informere kommunens innbyggere om hvordan barneverntjenesten jobber, samt delta i tverrfaglig samarbeid med tjenester som arbeider med barn og unge og familie. Det skal revidere rutiner som forbedrer faglig arbeid og oppfølging i henhold til lovkrav, samt styrke arbeid som tilsyn med barn og unge i fosterhjem.

Barneverntjenesten må ha fokus på rekruttering og kompetansehevede tiltak hos ansatte. Utredning med fremtidig interkommunal barneverntjenester med Storfjord kommune ferdigstilles for politisk vedtak i 2020. Dette må også sees i sammenheng med fremtidige forslag med oppgaveendringer mellom kommunalt og statlig nivå (Bufetat), innføring med ny struktur- og kvalitetsreform i barnevernet, samt stabile fagmiljø i fremtidige tjenestene.

Fokus på trivselstiltak og tilstedeværelse på jobb for å redusere sykefravær.

8.28 FLYKTNINGER

Kommunestyret vedtok i sak 24/19 organisering av Flyktningetjenesten, Voksenopplæringa, biblioteket og kulturskolen under felles enhetsleder.

Som følge av den særegne økonomi med finansiering gjennom integreringstilskudd er Flyktningetjenesten opprettholdt som eget *rammeområde*.

Budsjettrammen skal dekke tjenestens virksomhet innen; Programveiledning, bosetting og integrering. Tjenesten skal i 2020 gi tilbud til flyktninger som er bosatt i 2017-19 og forberede og følge opp bosetting i tråd med vedtak for videre bosetting. Den viktigste lovpålagte

oppgaven er å utarbeide kvalifiseringsløp for alle deltakerne over 18 år i samarbeid med deltakerne selv. Tjenestetilbudet er bistand og hjelp med samtlige praktiske gjøremål ved bosetting, herunder å bidra og legge til rette for å etablere gode tverrfaglige samarbeidsformer. I og med at kommunen har bosatt mange barn og unge, er skole, barnehage og ulike helsetjenester viktige samarbeidsparter. Dette i tillegg til NAV.

Budsjettet er 50 % miljøarbeiderstilling, 50 % flyktningkonsulentstilling, 100% fagleder flyktningetjeneste, samt en videreføring av dekning til 20 % stilling helsesøster og en andel lederstilling på NAV. I tillegg er driftstiltaket «50% stilling integreringsarbeid 2019 og 2020, organisert hos NAV» foreslått dekket av integreringstilskudd.

Det er budsjettet med kr 7,3 mill i utgift og kr 7,3 mill i integreringstilskudd. Nettoutgiften på kr 0,3 mill er foreslått dekket av flyktningefondet.

Inntektssiden er basert på tilskudd for de flyktninger som allerede er bosatt og vedtatt bosatt i 2019.

Sannsynligvis vil kommunen få en anmodning fra staten om å bosette et bestemt antall nye flyktninger i 2020. Denne anmodningen forventes å komme på slutten av 2019. Det forventes at kommunestyret skal ta stilling til anmodningen. Det vil derfor fremlegges sak til kommunestyret snarest mulig etter at anmodningen er kommet, dvs. sannsynligvis til februarmøtet.

Flyktningetjenesten har samme mål for 2020 som enheten Kultur og Integrering.

8.29 KULTUR OG INTEGRERING

Kommunestyret vedtok i sak 24/19 organisering av Flyktningetjenesten,

Voksenopplæringa, biblioteket og kulturskolen under felles enhetsleder.

Flyktningetjenesten er beholdt som eget *rammeområde* (se eget kapittel), de øvrige er slått sammen.

Budsjettrammen skal dekke enhetens virksomhet innen bibliotek, kulturskole og voksenopplæring:

Utlån og forvaltning av bøker og medier. Undervisning av barn og voksne innen kultur. Grunnskoleopplæring, spesialundervisning og introduksjonskurs for voksne i kommunen. Gjennomføre arrangementer i samarbeid eller alene.

Rammeområdet har 10,18 årsverk.

Enheten gir i dag tilbud til ca. 150 elever fra hele kommunen og har et desentralisert fokus.

Med den stramme budsjettrammen må enheten ha særlig oppmerksomhet på å opprettholde tilbudet og samtidig prøve å øke kvaliteten uten at det medfører overforbruk. Dette gjelder både utlans- og besøkstall, elevmasse og aktiviteter.

For 2020 har enheten følgende mål for sin drift og tjenesteproduksjon:

- Overordnet: å drive i samsvar med gjeldende lover.
- Videreføre eksisterende tilbud og se på mulighetene for å utvide innenfor felles rammer.
- Videreføre dagens aktivitetsnivå og se på nye muligheter.
- Samarbeidsavtale med aktuelle samarbeidsparter internt og eksternt og andre aktuelle instanser.
- Arbeide med å utvikle potensialet, strukturen og samarbeidet i ny enhet, inkludert også flyktningetjenesten.

- Arbeide med kompetanseheving av hele personalet.

8.30 BYGGFORVALTNING

Budsjettrammen skal dekke byggforvaltningens virksomhet innen drift og vedlikehold av kommunalt eid bygningsmasse.

Med den stramme budsjettrammen må byggforvaltning ha særlig oppmerksomhet på følgende områder: Kontinuerlig arbeid med energieffektive tiltak på bygg for å redusere driftskostnader, og utnyttelse av kompetanse utenom egne arbeidsområder/tjenestebygg. Service, samarbeid og effektivitet innenfor tjenesteutøvelse.

Organisering av drift og vedlikehold av kommunens bygg og anlegg vil bli nærmere vurdert i løpet av 2020.

For 2020 har enheten følgende mål for sin drift og tjenesteproduksjon:

- Utforming av drift- og vedlikeholdsplan for kommunale bygg
- Oppfølging av kommunal eiendomsstrategi
- Yte en god service og stadig søke tiltak med formål å effektivisere måten vi jobber på.